

NK MAGYAR KÖZOKTATÁS

ROMÁNIAI MAGYAR OKTATÁSI FIGYELŐ

2015. FEBRUÁR • 2. SZÁM

1.

Láthatár

Végső szakaszban
a helyi oktatási jövőtervek
készítése –
Magyar Tivadar írása

3.

Nekrológ

A szakmájához szeretettel
közeledő ember –
Kelemen Hunor írása
Kötő Józsefről mint volt
oktatási alelnökről –
Magyar Tivadar írása

4.

Láthatár

Kérvenyezni kell
a hittanoktatást

6.

Láthatár

„Karcúbb lett”
az iskolák vezetősége –
Pap Melinda írása

10.

Láthatár

Az új tanügyi szabályzat
színe és fonákja –
Bíró Blanka és
Kőrössi Andrea írása

20.

Láthatár

Sikerélményhez juttatni minél
több gyereket –
Ozsváth Judit beszélgetése
dr. Arató Ferenc egyetemi
adjunktussal

22.

Pályáz(z)atok

A pedagógusképzés 21.
századi perspektívái –
Neveléstudományi
konferencia, 2015. április
24–26.

Yuppi 2015

23.

Hivatalos

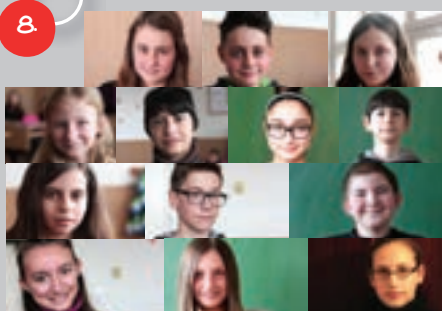
5.

Farsang

Csindaratta, csindaratta... –
farsangi bál Marosvásárhelyen –
Kozma Rozália és
Pop Ilona Eszter írása

8.

Diákszeggel

„Ne vegye túl komolyan azt, amit tanít,
tanítson játékosan” –
a székelyudvarhelyi Móra Ferenc
Általános Iskola 7. B osztályosainak
véleménye

14.

Portré

„Ha az ember öt talentumot kapott
a teremfőjétől, tízzel kell elszámolnia” –
Csinta Samu beszélgetése Lőfi Gellérttel,
a sepsiszentgyörgyi Plugor Sándor
Művészeti Líceum igazgatójával

7.

Magyar kultúra napja

Újszerű hagyományápolás
a nagyváradi Szacsavayban –
Hegedüs Renáta és Szalai Blanka írása

12.

Fotóriport

A nagyváradi
Szacsavay Imre Általános Iskola –
Tóth Orsolya fotóriportja

18.

Magánterület

Himnusz Jagelló Izabellával –
Fóris-Ferenczi Rita írása

Fotó • ROHONYI D. IVÁN

ISSN 2065-9725

- Tanárszemmel • Diákszemmel • Szülői szemmel • Lélekjelenlét •
- Tanterem • Láthatár • Óvoda • Fotóriport • Hivatalos •
- Iskola és kultúra • Pályáz(z)atok • Magánterület • Térkép •

Fotó • Biró István

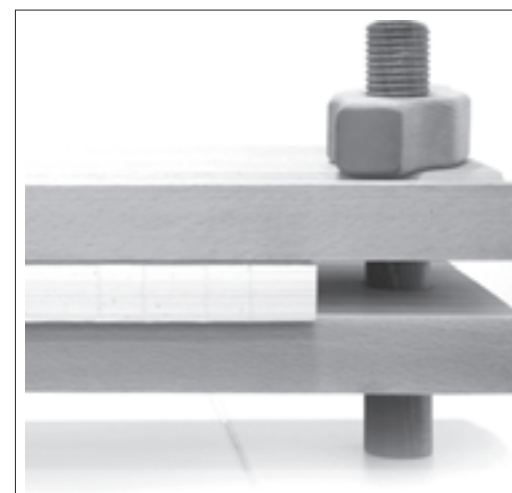

Egy évre
csak
42 lej

Félévre
csak
21 lej

Magyar Közoktatás

megrendelés a 2015-ös tanévre:
m k o @ c o m m u n i t a s . r o

*erdélyi magyar
könyvek egy térben*

I D E A
K Ö N Y V T É R

RO-400193 Kolozsvár • Tordai út 4. szám • 0747 11 22 64 • www.ideakonyvter.ro • facebook.com/ideakonyvter

Kedves pedagógusok, jövődöbéli szerzők!

A Communitas Alapítvány által kiadott *Magyar Közoktatás* együtt szerkesztjük az olvasókkal, sok figyelemfelkeltő, gondolatébresztő írást kapunk pedagógusoktól, szülőktől egyaránt. Továbbra is helyet szeretnénk adni a lap hasábjain a pedagógusok, oktatási szakemberek, szülők és diákok konstruktív véleményének, az oktatást érintő problémák felvázolásának és természetesen a megoldáskeresésnek.

Kérjük, írjanak véleményanyagot a következő témákban:

- **Tantárgyam és diákjaim – sikerélmények és buktatók az oktatásban**
- **Az információátadástól a kreativitásra nevelésig**

Várjuk írásait az mko@communitas.ro e-mail címre.

Eredményes munkát és kitartást kívánunk: A Magyar Közoktatás szerkesztősége

www.communitas.ro

Megrendeléseiket az mko@communitas.ro e-mail címen, a 0264-44-14-01-es telefonszámon vagy postán fogadjuk.

Címünk: Redacția *Magyar Közoktatás*, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60., 400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj
Nr. cont.: RO61RNCB0106026613610006 deschis la Banca Comercială Română Cluj-Napoca
Adóazonosító szám (Cod fiscal): 10411135

A havilapot postai úton vagy a megyei tanfelügyelőségeken keresztül juttatjuk el Önhöz. A lap ellenértékét postai utalvánnyal vagy banki átutalással kérjük a fenti bankszámlaszámra utalni. A megrendelés bármelyik formája (szelvény, telefon, e-mail) csak az átutalási bizonylat számával együtt érvényes. (Az átutalási bizonylaton szerepeljen a megrendelő neve és a kifizetés jogcíme.)

Kiadja a Communitas Alapítvány • Főszerkesztő: Kiss Judit

Kiadói titkár és műszaki szerkesztő: Fülöp Zoltán • Tipográfia: Könczey Elemér

Olvasószerkesztés és korrektúra: Deák Szidónia

Felelős kiadó: Lakatos András

Ára 4,2 lei.

Telefon: 0040-264-44-14-01

e-mail: mko@communitas.ro

Redacția *Magyar Közoktatás*, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60.
400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj

A kiadvány megjelenését az RMDSZ és a Communitas Alapítvány teszi lehetővé.

Végző szakaszban a helyi oktatási jövőtervek készítése

Az RMDSZ főtítkársága, az oktatási főosztály 2013 végén kezdeményezte, hogy helyi (megyei, regionális) oktatási jövőképek készüljenek el a szakmai körök főszerepével minél szélesebb konzultáció révén. Ebben a főtítkárság minden szakmai, információs, logisztikai segítséget megadott, ugyanakkor a kidolgozást nagymértékben a helyi-

A népesség alakulását nézve – egy újabb módszeres összeírás szerint – 235 olyan település van Erdélyben, ahol nagy valószínűséggel az évtized végéig nem lesz már magyar oktatás.

A helyi oktatáspolitikai tervek olyan dokumentumok lesznek (nagy részük már egy előzetes munkaváltozatban elkészült), amelyek a következő fejezeteket tartalmazzák:

1. Az összes szükséges, 4-5 éven belüli helyi konkrét döntés terve és megvalósításának ütemterve. Azokról a döntésekről és végrehajtásukról van szó, melyeket a helyiek, a saját adminisztratív, szakmai és politikai eszközeikkel, a hatályos oktatásjogi keretben vállalnak – „itt és most” –, és amik a következőkre vonatkoznak:

- a) az egyes települések és az egész megye iskolai szerkezetének szükséges változásaira (profilok, szakok, oktatási szintek stb.), a döntések cselekvési tervével, különös tekintettel a szakoktatás fejlesztésére;
- b) a 2014-es beiskolázási számokra és az azt követő három év beiskolázási számainak projekcióira, települések, tanintézetek, szakprofilok szerint;
- c) a szükséges szimbolikus, kulturális változásokra (pl. iskolánév, ünnepek stb.); helyi cselekvési terv ezekkel kapcsolatban, a meglévő jogi keret kihasználásával;
- d) bármire ezeken kívül, amit a helyiek fontosnak tartanak.

2. A megyei magyar nyelvű oktatás 4-5 éven túli, tehát 2018–2025-ig tartó jövőjének konkrét alakításáról szóló, számszerű elképzelések.

3. A helyi oktatáspolitikai tétel, konkrét elképzelései az országos szintű oktatáspolitikai szükséges jövőbeli változásairól (magyarán: a helyiek elvárásai az országos „illetékesek” felé).

Az RMDSZ ebben a munkában is egy sarkalatos, számára fontos elvből indul ki: a szakpolitikák kidolgozásában a lehető legnagyobb mértékben és készséggel be kell vonni a szakma képviselőit.

Fontos a hiteles, legitim, meg nem kérdőjelezett szakmai testületek segítsége, szerepvállalása. A főtítkárság ezért a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségéhez fordult. Az RMPSZ országos vezetőtestülete az előkészületekről már a tavaly télen tanácskozott, és 2014. október 11-ei küldöttgyűlésükön építő javaslatok, viták után egyhangúlag megszavazták, hogy vállalják az együttműködést, sőt a szakmai főszerepet, amihez az RMDSZ a politikai felelősségvállalást teszi hozzá.

A megyei RMDSZ-szervezetek és a helyi RMPSZ-szervezetek közös megállapodással alakították ki azt a kisebb, operatívabb (pedagógusi) munkacsoportot, amely le tudta írni egy oktatási terv elemeit. Ezeknek a munkacsoport-

„A helyi oktatási tervezetek fontosságát az utóbbi években immár számos fejlemény indokolta: az oktatás problémái, zavarai, várható veszélyei, illetve a rájuk adandó válaszok egyre erősebben helyi jellegűek. Az új oktatási törvény csökkenti a központosítást, és a szubszidiaritás jegyében a tanintézetek működtetését a helyi közösségekre bízta.”

ekre és a szakmára bízta. Ez folyamat érkezett el a végéhez, és a benne részt vevő mintegy 70-80 szakértő egy része február elején Szatmáron találkozott, ahol a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége vándorgyűlésének egyik napirendi pontjaként megbeszélték a tervezés eddigi tanulságait.

A helyi oktatási tervezetek fontosságát az utóbbi években immár számos fejlemény indokolta:

– Az oktatás problémái, zavarai, várható veszélyei, illetve a rájuk adandó válaszok egyre erősebben helyi jellegűek.

– Az új oktatási törvény csökkenti a központosítást, és a szubszidiaritás jegyében a tanintézetek működtetését a helyi közösségekre bízta.

– A szörványvidékeken az elmúlt öt évben a magyar közösség soraiban a születésszám átlagosan 15 százalékkal esett vissza, és egyes régiókban megfelelő (például a Bánság).

„Az oktatás jövőjéről számos alternatív elképzelés is ütköztethető, ezért helyenként a munka nem volt vitáktól mentes, de a feszültségek megmaradtak a konstruktív keretekben. A munka lezárása – az oktatási jövőtervek véglegesítése, illetve beépítése az RMDSZ meglévő oktatási programjába – a tanév végéig várható.”

toknak a tagjai számoltak be február eleji szakmai tanácskozáson. Az oktatás jövőjéről számos alternatív elképzelés is ütköztethető, ezért helyenként a munka nem volt vitáktól mentes, de a feszültségek megmaradtak a konstruktív keretekben. A munka lezárása – az oktatási jövőtervek véglegesítése, illetve beépítése az RMDSZ meglévő oktatási programjába – a tanév végéig várható.

MAGYARI TIVADAR
az RMDSZ oktatási
főtítkárhelyettese

Szatmárnémetiben tartották

a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének vándorgyűlését

Szorosabb együttműködésre van szükség

„Az egyre növekvő társadalmi mobilitást és a kedvezőtlen demográfiai mutatókat figyelembe véve kell megfontolt döntéseket hoznunk a magyar nyelvű közoktatás terén. Az átfogó stratégia kidolgozása pedig lehetetlen az oktatási szakmai szervezet és a pedagógusok bevonása nélkül. Az önök segítségével szeretnénk meghatározni azt az irányt, amelyben oktatásunknak haladnia kell a következő évtizedben. Ezt az együtt megfogalmazott álláspontot képviseli majd az RMDSZ az önkormányzatokban, a parlamentben, oktatási államtitkárunk révén pedig a tanügyi tárcánál” – fogalmazott Kelemen Hunor február 7-én Szatmárnémetiben, a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének vándorgyűlésén, amelyen az ország valamennyi régiójának oktatói, szaktanfelügyelői vettek részt.

Egyértelmű az egymásrautaltság

A szövetségi elnök szerint az oktatási szakemberek és a politikum között eddig is dinamikus volt a viszony, az együttműködést azonban a következő évtizedre vonatkozó szükséges intézkedések előkészítése tekintetében szorosabbá kell tenni. „Egymásrautaltságunk egyértelmű, hiszen a politikusok nem értenek mindenhez, a döntések háttérének megteremtéséhez a szakemberek segítsége kell. Közös célunk az, hogy a gyerekeknek, akik magyarul szeretnének tanulni – reméljük, egyre többen –, lehetőségük legyen erre az oktatás valamennyi szintjén” – tette hozzá Kelemen Hunor, aki ismertette azt a másfél éve tartó munkafolyamatot, amelynek keretében az RMDSZ illetékes tisztségviselői szociológusokkal, demográfiai és oktatási szakértőkkel régiókra, településekre való lebontásban megrajzolták azt a helyzetképet, amely alapként szolgál a szövetség hosszú távú oktatási stratégiájához. „Tudjuk, hogy lesznek majd nehéz döntések is, amelyeket meg kell hoznunk, ezeket meg azért kell együtt előkészítenünk, hogy helyes válaszokat találjunk a felmerülő, nagyon különböző problémákra. Át kell tekintenünk,

mit végeztünk el eddig, és mi van még hátra, hiszen számunkra a magyar közoktatás továbbra is elsőrendű prioritás” – hangsúlyozta az RMDSZ-elnök, és azt is hozzátette: voltak olyan lépések, amelyekben a központi döntéshozók nem konzultáltak a szövetség képviselőivel, gyakran nem alkalmazzák a hatályos tanügyi törvény előírásait.

Korrigálni kell a visszasságokat

„A mi esetünkben súlyos következményekkel jár, ha például az oktatási rendszerbeli leépítések, a költségvetés vagy az átszervezés kérdésében nem kérdezik meg. Ezeket a visszasságokat korrigálnunk kell. Úgy gondolom, ha azt a munkát, amit eddig végeztünk, folytatni tudjuk, akkor a következő döntéseink is megalapozottak lesznek” – jelentette ki Kelemen Hunor, aki a pedagógusoknak azt is elmondta: az államfővel való találkozon javasolta az oktatás költségvetésé-

„A legkisebb települések problémáit is meg kell vizsgálnunk, mert a mi feladatunk az, hogy oktatásunkat megfelelő mederbe tereljük, olyan döntéseket hozzunk, hogy biztosíthassuk az oktatás minőségét legalább középtávon.”

nek fokozatos növelését, hogy 2019-ben az állami finanszírozás elérje a korábban már tervezett 6%-ot a bruttó nemzeti össztermékből. „Annál rosszabb nincs, mint amikor egy újabb tanügyminiszter hivatalba lépésekor sokadszorra más irányú lesz az ország oktatási stratégiája, vagy az éves költségvetés elfogadásakor ismételtlen átugorják azt a cikkelyt, amely az oktatás támogatásáról szól. Ha ez így folytatódik, akkor jelentős problémáink lesznek a versenyképesség terén, az ország Európa perifériájára szorul” – nehezményezte a szövetségi elnök a hazai közélet mulasztásait.

A legkisebb települések problémáit is meg kell vizsgálni

Király András, az RMDSZ oktatási államtitkára szerint egyértelmű, hogy nemcsak a szakmának és a politikumnak kell részt vennie a stratégiai egyeztetésben, hanem az oktatási rendszert működtető szakhatóságnak is, a minisztériumnak. „Az RMDSZ főtítkársága által nemrégiben elkészített tanulmány nagy segítségünkre lesz annál is inkább, hogy a nagyon különböző tapasztalatokat nehéz egyetlen stratégiába belefoglalni. A legkisebb települések problémáit is meg kell vizsgálnunk, mert a mi feladatunk az, hogy oktatásunkat megfelelő mederbe tereljük, olyan döntéseket hozzunk, hogy biztosíthassuk az oktatás minőségét legalább középtávon” – jelentette ki az államtitkár, aki szerint a jelenleg 159 ezer magyar diákot számláló közoktatás csakis közügyként közelíthető meg, amelyet teljes romániai magyar közösségnek figyelemmel kell kísérnie. Burus Siklódi Botond, a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének elnöke szerint elérkezett az a pillanat, amikor az oktatás kérdésében érdekelt szakértőknek, intézményeknek, illetve az RMPSZ-nek és az RMDSZ-nek szorosan együtt kell működniük. „Az RMDSZ oktatásért felelős főtítkárhelyettese, Magyarai Tivadar megkeresett bennünket a körvonalazódó oktatási stratégia kapcsán, mi pedig arra köteleztük el magunk, hogy a készülő dokumentum szakmai vetületének a megalkotásában segítünk. Megvizsgáljuk a legkülönbözőbb megközelítéseket, helyzeti problémákat, így próbálunk hatékony megoldásokat találni ezekre” – fogalmazott az RMPSZ-elnök, aki az önkormányzatok szerepét és a szülők támogatását is elengedhetetlennek tekinti a magyar oktatás jövőjének megalapozásában, ugyanakkor üdvözölte a diákságot képviselő Magyar Középiskolások Országos Szövetségének jelenlétét a vándorgyűlésen.

Hírösszefoglaló

A legnehezebb, de legmaradandóbb megvalósításokat szervezte iskolaügyben a januárban elhunyt Kötő József

A szakmájához szeretettel közeledő ember

A hazai magyar kultúra és közélet jeles személyiségétől, dr. Kötő József színház-történésztől, dramaturgtól, egyetemi tanártól, egykori államtitkártól és parlamenti képviselőtől búcsúzik megrendülten a Romániai Magyar Demokrata Szövetség. Közösségünk életében pótolhatatlan úrt hagy távozásával, hiszen általa az erdélyi magyarság páratlan társadalmi érzékenységgel, elkötelezettséggel megáldott, szakmájához alázattal, igényességgel és szeretettel közeledő embert veszített el.

1939-ben született Kolozsváron. A Babeş-Bolyai Tudományegyetem magyar nyelv és irodalom szakán szerzett oklevelet 1961-ben, és ugyanott doktorált 1984-ben. 1965-től a Kolozsvári Állami Magyar Színház dramaturgja, 1985–1990 között pedig az intézmény igazgatója volt, 1998-tól 2008-ig volt az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület elnöke. Az Oktatási és Kutatási Minisztérium államtitkáráként dolgozott 1998-tól 2000-ig, illetve 2005-től 2007-ig, majd 2008-tól 2012-ig a 4-es számú külföldi választókerület RMDSZ-es parlamenti képviselője.

A szövetség megalapítását követően országos társadalomszervezési titkára, közművelődési alelnöke, illetve Kolozs megyei szervezetének elnöke, 1998-tól

2000-ig oktatási és vallásügyi ügyvezető alelnöke volt.

Közéleti munkájának kiemelt szakterülete az erdélyi kulturális és oktatási intézményrendszer működése volt, ugyanakkor a hazai pedagógusi pálya lehetőségei és nehézségei is behatóan foglalkoztatták oktatási államtitkári tevékenységében.

„Az én pályám mindig ez volt, hogy megpróbáltam a napi munkához háttérteret teremteni, feltölteni olyan ismeretekkel, ami a kortárs jelenségek megértését segíti, és beszélgetések révén hozzájárul az alkotómunkához is” – mondta 2009-ben szakmájáról, átfogó színház-történeti munkájáról, az erdélyi színjátszásra és személyiségeire is kiterjedő kutatásairól dr. Kötő József a *Helikon* című irodalmi folyóirat munkatársának.

Számos színház-történeti kötet, színház- és drámatörténeti, illetve a civil társadalom önszerveződését tárgyaló tanulmány írója, hazai és külföldi tudományos-kulturális folyóiratok szerzője volt.

Díjai: Julianus-díj, 1994; Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület életműdíja, 1999; Román Köztársaság Érdemrendjének nagy tisztikeresztje, 2000; Magyar Köztársaság Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának Wlasics Gyula-díja, 2001; Magyar

•Kötő József, 1939–2015

Köztársasági Érdemrend középkeresztje, 2002; Ezüstkfenyő díj, 2004; a Magyar Örökség díja, 2010.

Kolozsvári Állami Magyar Színház örökös tagja, illetve a Magyar Tudományos Akadémia testületi tagja volt. Dr. Kötő Józsefet a Romániai Magyar Demokrata Szövetség saját halottjának tekinti.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

KELEMEN HUNOR
szövetségi elnök

Kötő Józsefről mint volt oktatási alelnökről

Kötő József oktatási államtitkárként, de az RMDSZ oktatási alelnökeként is iskolaügyben a legnehezebb, de legmaradandóbb megvalósításokat szervezte, intézte.

Két ízben is volt oktatási államtitkár, mindkettő nehéz időszak volt. Két ízben volt az RMDSZ ügyvezető oktatási alelnöke. Az általa kidolgozott, megalapozott programok közül a legtöbbet ma is folytatunk, egyeseket változatlan módon. Első oktatási államtitkársága idején főszerepe volt abban, hogy a Babeş-Bolyai Tudományegyetemen a kilencvenes évek végére ne csak tanárképző szakokon, hanem minden szakon lehessen magyar oktatás. Akkor ez nagy lendületet adott a mára rég kiteljesedett közgazdaság-tudományi képzésnek. Amikor a legutóbbi, magyar kisebbség számára sarkalatosnak számító oktatási törvényt született, a képviselőház oktatási

szakbizottságának alelnöke volt, és a terjedelmes, sajnos még ma is hozzáférhetőlegesen alkalmazott törvény minden betűjére, írásjelére figyelt, hogy a mi iskolaügyünk védve legyen. Ahol iskoláról, kultúráról, tudományról volt szó, ott állt a szervezők között, érvelt, felszólalt, a szerteágazó és olykor a sokak szempont, hívott és hívatlan megmondó által szétcincált iskolaügyünkben próbálta látni és láttatni a lényegét. Nagyon kevesen vannak olyanok, akik pátosszal, szónoki lendülettel, színesen érvelve is valószínű, tartalmasan tudnak megszólalni. Kötő József tudott, így beszélt, így is írt, ezért reméljük, hosszú ideig meg is maradnak szavai.

MAGYARI TIVADAR
az RMDSZ oktatási főtítkárhelyettese

Ezután a vallásórán részt venni szándékozó gyerekek szüleinek kell kérést benyújtani

Kérvenyezni kell a hittanoktatást

Nem tartanak attól a magyar történelmi egyházak, illetve tanfelügyelőségek képviselői, hogy az alkotmánybíróság döntése nyomán jelentősen megnő a hittanoktatásban részesülni vágyók száma. A taláros testület nemrég mondta ki, hogy alkotmányellenes a vallásoktatás eddigi gyakorlata, miszerint azon szülőknek kell kérést benyújtaniuk az iskolához, akik nem szeretnék, hogy gyermekük vallásoktatásban részesüljön. Az alkotmánybíróság döntése szerint ezután a hittanoktatásban részesülni kívánók szüleinek kell kéréssel fordulni az iskola vezetéséhez. A taláros testület döntésének indoklása megjelent a *Hivatalos Közlönyben*, így a törvényhozóknak módosítaniuk kell az oktatási törvényt. A tanügyi törvény értelmében ugyanis a diákok eddig akkor kaptak felmentést a hittanórákon való részvétel alól, ha szülei, gyámjaik ezt írásban kérték a tanintézet vezetésétől.

Továbbra is tanterv része marad a vallásoktatás

A vallásoktatás továbbra is a tanterv része marad – nyilatkozta Bogos Mária, a Hargita megyei római katolikus és protestáns vallásoktatásért fe-

lő tanév elején kell majd a szülőknek kérést benyújtaniuk, ha gyermeküket vallásórára szeretnék járattatni. Ugyanakkor rámutatott, Hargita megyében mindössze tízes nagyságrendű azoknak a diákok száma, akik felmentést kértek a hittanórák alól, az esetek többsége középiskolákban fordult elő. A szakember szerint nem valószínű, hogy a módosítás miatt jelentősen változna ez az arány.

A csíkszeredai Segítő Mária Római Katolikus Gimnázium 16 osztályában valamennyi diák jár vallásórára. Tamás Levente igazgató szerint az iskola jellegét tekintve továbbra is elengedhetetlenül fontosnak tartják a hittanórákat, a vallásos jellegű foglalkozásokat. Diákjaik is magukénak érzik a vallásos nevelési elveiket, tette hozzá.

A vallásóra is az életre nevel, akár számos más tantárgy, illetve segíti a gyermekek lelki fejlődését – mutatott rá a módosítás kapcsán Darvas Kozma József, a csíkszeredai Szent Kereszt-plébánia esperese. Hangsúlyozta, a mindennapi keresztény élet hozzátartozója a hit, ezért elvárják a szülőtől, hogy kérjék a hitoktatást gyermekeik részére. Úgy vélte, az iskolai hittanórák előnye, hogy minden diákot elérnek, a plébániákon tartott foglalkozásokra ugyanis nem jár mindenki.

Jegy helyett minősítés?

A vallásoktatás módosításának szükségessége azt követően merült fel, hogy az alkotmánybíróság tavaly november 12-ei határozatában rámutatott: alkotmányellenes a tanügyi törvény azon előírása, hogy a diákoknak kérést kell írni, ha nem akarnak vallásórára járni. A taláros testület szerint a kérést benyújtás azok esetében lenne indokolt, akik vallásos nevelésben szeretnének részesülni. Az ügy kezdeményezője, Remus Cernea független képviselő egyébként még tavaly februárban jelentette be, hogy módosító indítványt nyújt be a tanügyi törvény vallásoktatást szabályozó cikkelyéhez. Úgy vélte, e helyett a diákoknak

etikát kellene tanulniuk, a tantárgy keretében ugyanis megismerhetnék a főbb filozófiai és morális tételeket, a világvallások által vallott értékeket. Cernea szerint a vallásoktatás is megmaradhatna, azonban választható tárgyként, melyet csak azok a diákok tanulnának, akiknek szülei kérést nyújtottak az iskola vezetéséhez. A képviselő arra is kitért, hogy a választott tárgyból jegy helyett a pedagógusoknak minősítést kellene adniuk, mely nem befolyásolja a diákok tanulmányi átlagát. Cernea javaslatát valamennyi

„A hittan helyett a diákoknak etikát kellene tanulniuk, a tantárgy keretében ugyanis megismerhetnék a főbb filozófiai és morális tételeket, a világvallások által vallott értékeket.”

„A diákok az előkészítő osztálytól az érettségiig részesülhetnek vallásos nevelésben. Eddig sem kényszerítettek senkit a vallásórán való részvételre, és ezután is csak formai lesz a változás.”

lős tanfelügyelő, aki szerint a diákok az előkészítő osztálytól az érettségiig részesülhetnek vallásos nevelésben. Rámutatott, eddig sem kényszerítettek senkit a vallásórán való részvételre, és ezután is csak formai változás lesz. Úgy vélte, a módosítás várhatóan a következő tanévtől lép érvényben,

romániai egyház ellenezte, legvehemensebben a Román Ortodox Egyház támadta. Egyrészt a törvénymódosítás elutasítását kérte a szenátustól, másrészt pedig összefogásra szólította fel az egyházakat az ügyben. Az ortodox egyház vezetősége azt hangsúlyozta, hogy a vallásóra státusa összhangban van a törvényekkel és más európai államok gyakorlatával. Mint kifejtették, az európai gyakorlat is a tanterv részeként kezeli a vallásórát azzal a megjegyzéssel, hogy ezt nem teszik kötelezővé azon diákok számára, akik hitbeli vagy más jellegű okok miatt nem akarnak vallásos nevelésben részesülni. Ők vagy kiskorúak esetén szülei – kérhetik felmentésüket, ahogy az a tornaóra esetében is történik, mutattak rá. Példaként felhozták, hogy Ausztriában, Németországban, Finnországban, Görögországban, Írországban, Cipruson és Máltán is az eddigi romániai gyakorlathoz hasonló az eljárás.

Hírösszefoglaló

Csindaratta, csindaratta... – farsangi bál Marosvásárhelyen

„Csindaratta, csindaratta, gyertek el a bálba...”, szól az ének – és így is történt ez Marosvásárhelyen február 12-én a kövesdombi Liviu Rebreanu Általános Iskola tornatermében, ahol gyerekzsivajtól, élő zenétől volt hangos a hely. Az alsó tagozatos tanítók, azaz „törpikék” az idén is megszervezték a hagyományos farsangi bált.

Az iskola 16 osztályából a gyerekek – hercegnők, királyok, kalózok, cowboyok, indiánok, vadászok, bohócok és még sorolhatnánk a színes parádé rajzfilmhőseit, meseszereplőit – szüleikkel együtt két órán át ropták a táncot. A talpalávalóról vásárhelyi zenészek – Nagy Árkosi Árpád és Szőcs János – gondoskodtak. A zsúfolásig telt teremben a fergeteges hangulatot fokozta a tombolajegyek kisorsolása: sok érdekes nyeremény talált gazdira. A mókának iskolánk igazgatónője, Péterfy Erika is tanúja volt. Mindezért köszönet jár a sok kisdíáknak, szüleiknek, akik fantáziadús jelmezekbe bújtatták csemetéiket, a zenészeknek és nem utolsósorban a szervezkedő tanítóknak, a Hupikék Törpikék csapatának, Törpapának, Okoskának, Vadóckának, Törpmorgónak, Álmoskának, Törpillának.

**KOZMA ROZÁLIA,
POP ILONA ESZTER**
a kövesdombi

Liviu Rebreanu Általános Iskola tanítói

• FARKAS ILONA JANKA • 6. osztályos

• FARKAS ANNA • 9. osztályos

• MARTON CARMELA MARIA • 6. osztályos

• TÁNCZ ALETTA • 6. osztályos

Tanév közben váltották le az aligazgatókat a kisebb tanintézetekben

„Karcsubb lett” az iskolák vezetősége

Számos aligazgatót váltottak le tiszt-ségéből február 9-én, a második fél-év kezdetén, miután a minisztérium egyik, az iskolák működésére vonat-kozó rendelete kimondta: a kevés osz-tállyal rendelkező iskolákban meg kell szüntetni az igazgatóhelyettesi tisztsé-get. Az előírás nagy felháborodást vál-tott ki az iskolák vezetősége és a tanári kar körében, több tanintézet vezetője úgy nyilatkozott, hogy az intézkedés miatt ellehetetlenül az intézmények vezetői tevékenysége. Arra is felhívták a figyelmet, hogy az intézkedés tanév közbeni alkalmazása felforduláshoz vezet, hiszen ha az igazgatóhelyette-sek visszatérnek a katedrához, az őket addig helyettesítő pedagógusok ma-radnak állás, illetve elegendő óraszám nélkül.

Hátrányban az egynyelvű iskolák

Hargita megyében tizenhárom tan-intézetben szűnt meg az igazgató-helyettesi tisztség a második iskolai félévtől. Bár Bartolf Hedvig korábbi főtanfelügyelő pontosításokat, illetve az intézkedés tanév végéig való elha-lasztását kérte az oktatási tárcától, végül csak gyakorlatba ültették a ren-deletet. Aurora Parfeni főtanfelügye-lő-helyettes – aki Bartolf lemondását követően ideiglenes jelleggel vezeti az intézményt – elmondta: várnak még az oktatási tárca pontosításaira, de mivel most kezdődött a második félév, rendezni kellett az aligazgatók hely-zetét. Hangsúlyozta: az ezek menesz-tésére vonatkozó miniszteri rendelet érvényben van, így alkalmazni kellett. Nem szívesen hozták meg a döntést, tette hozzá a főtanfelügyelő-helyettes, főként, hogy vannak visszasságok a szabályzatban. Így például a mintegy 300 diákkal rendelkező borszéki közép-iskolában maradhatott az aligazgató, mivel két tannyelvű az iskola, az 500 diákot oktató gyergyóhollói közép-iskolában viszont le kellett mondania eddigi tisztségéről, hozta fel példaként. Hargita megyében a csíkszeredai Márton Áron és Segítő Mária Gimnázium, a Venczel József Szakközépiskola, a dán-

falvi Petőfi Sándor Szakközépiskola, a maroshévízi Mihai Eminescu és Kemény János Gimnázium, a Sfintu Ilie Általános Iskola, a gyergyóditrói Puskás Tivadar Szakközépiskola, a gyergyóhollói szakkö-zépiskola, a székelyudvarhelyi Benedek Elek és Marin Preda Gimnázium, a székelykeresztúri Zelyk Domokos és Berde Mózes Gimnázium marad al-igazgató nélkül. Kovászna megyében nyolc aligazgatónak szűnt meg a megbízatása. Keresztély Irma főtan-

Király András: „tulajdon-képpen nem változott semmi. A kétnyelvű isko-lák esetében vagy azok-ban az iskolákban, ahol bentlakás is működik, érvényben vannak kü-lönböző szorzók, melyek lehetővé teszik, hogy akár kevesebb osztályszám ese-tén is segíthesse helyettes az igazgató munkáját.”

felügyelő elmondta, mivel a törvény életbe lépett, nem lehetett halogatni az alkalmazását, cselekedni kellett. Így a második félév kezdetétől azok-ban a tanintézetekben, ahol nem tel-jesültek az egy vagy két aligazgatói tisztség fenntartásához szükséges fel-tételek, jóváhagyták a leváltásukat. Sepsiszentgyörgyön három lakóne-gyedi iskolában szűnt meg a második aligazgatói tisztség, de a Református Kollégiumban és a Constantin Brân-cuși Szakközépiskolában is meg kel-lt válni az igazgatóhelyettestől. Megyei szinten Kököson, Papolcon és a Kovásznához tartozó Vajnafalván szűnt meg az aligazgatók megbízatá-sa. Keresztély Irma elmondta, a vál-tást követően senki sem maradt állás nélkül, négy iskolában ugyanis eddig is teljes katedrával tanítottak az al-

igazgatók, máshol pedig visszavették kollégáiktól a korábban átadott órá-ikat. A főtanfelügyelő rámutatott: a szabályzat szerint egyértelmű, melyik iskolában kell egyedül elboldogulnia az igazgatónak, és hol segítheti he-lyettes a munkáját. Míg a kétnyelvű iskolákban kevesebb osztály esetén is engedélyezett az aligazgató, az egy-nyelvű iskolák hátrányban vannak, tette hozzá.

„Nem kell dominóeffektustól tartani”

Ezt hangsúlyozta Király András oktatá-si államtitkár is, aki korábban arról biz-tosította az érintett iskolák vezetőségét, hogy nem kell dominóeffektustól tartaniuk. „Tulajdonképpen nem változott semmi. A kétnyelvű iskolák esetében vagy azokban az iskolákban, ahol bent-lakás is működik, érvényben vannak különböző szorzók, melyek lehetővé teszik, hogy akár kevesebb osztályszám esetén is segíthesse helyettes az igazga-tó munkáját” – nyilatkozta a rendelet megjelenése után a szakpolitikus.

Az érintett iskolák vezetőit ennek ellenére meglepte és felháborította a minisztériumi döntés. „Az az anyagi megtakarítás, amit ettől az intézkedés-től remélnek, messze elmarad annak káros hatása mellett. Gyakorlatilag ellehetetlenítik az iskolák vezetését” – nyilatkozta a sajtónak Varga László, a csíkszeredai Márton Áron Gimnázium igazgatója. Sokan rámutattak, közép-iskolák vagy szakközépiskolák esetén szinte lehetetlen, hogy egyetlen sze-mély lássa el az adminisztratív felada-tokat, annyi a teendő.

A minisztérium egyébként már az elmúlt tanévben is karcsubbítani akar-ta a tanintézetek vezetőségét, akkor azt szorgalmazták, hogy az igazgatók az adminisztratív feladatok mellett több órát töltsenek a katedra mögött is. Végül a tervet a nagyarányú ellen-kezés miatt nem sikerült gyakorlatba ültetni.

PAP MELINDA

Újszerű hagyományápolás a nagyváradai Szacs vayban

Január 22-én, a magyar kultúra napja alkalmából iskolánk, a nagyváradai Szacs vay Imre Általános Iskola immár másodjára tiszteleg e nap előtt. Tavaly Érsemjénbe látogatottunk egy juta-

Látogatásunkat a program ismertetésével zártuk.

Délben már a nagy Szacs vayban gyülekeztünk, ahol előbb muzikaszó csendült fel (Fekete Tiborral Fábián

lomkirándulás keretében, amelyen osztályonként két jeles diák vett részt. Akkor ott, Kazinczy szülőfalujában, ahol Kölcsey is megfordult, a művelődési ház színpadán szavaltuk együtt a nagyvilággal, hogy „Isten, áldd meg a magyart”.

Idén a Juhász Gyula-iskolával egysülve vettünk részt az Együtt szaval a nemzet akcióban. Most a *Himnusz* első szakaszának szavalása volt a feladat, és a *Szózat* teljes szövege. Dél előtt órák Püspökiben, a volt Juhász Gyulában gyűltünk össze (ezt az iskolát ettől a tanévtől a miénkhez csatolták), ahol 161 diák és 13 tanár hallgatta a hegedűsöt, mellyel Fekete Tibor 7. C-s diák megteremtette a kellő hangulatot. Majd felcsendültek a magyar irodalom gyöngyszemei, és láthatóan mindenki meghatódva szavalt.

Tamás trombitán fújta az Erkel-muzsikát), majd színészek vezényletével egyhangúlag, remekül szavaltunk. Ha Magyarországon Jordán Tamás nevével kapcsolódik össze ez az új hagyomány, a mi iskolánkban bizonyára sokunk számára Meleg Vilmos színművész mély hangja, határozott deklamációja marad emlékezetes.

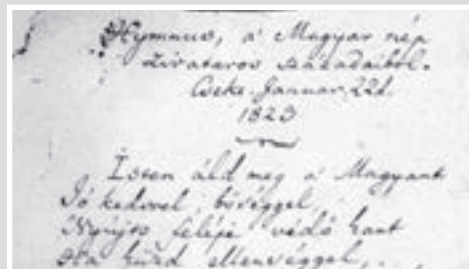
Jutalomként mindkét iskolában édességet osztottak ki. Később a nagy iskolai tornateremben a Bolond Istók című zenés előadást tekinthettük meg. Reméljük, jövőre is megrendezésre kerül az Együtt szaval a nemzet akció, mert ilyen csodák előtt tisztelegni kell.

**HEGEDÜS RENÁTA
SZALAI BLANKA**
**a nagyváradai Szacs vay Imre
Általános Iskola nyolcadikos
diákjai**

„Magunk vagyunk a kultúra mércéi”

A kultúra fennmaradásában viselt egyéni felelősségéről is beszélt a magyar kultúra napja alkalmából tartott nagyváradai gálaműsor előtt mondott beszédében Kelemen Hunor, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) elnöke.

A politikus elmondta, hogy valamenyi nemzet kultúrájának a fennmaradása, gyarapodása közösségi, ugyanakkor egyéni döntések hosszú sorát jelenti. „Egy föl nem lapozott könyv pusztán egy papírtömkeleg, egy el nem hangzó dal mindössze hangjegyek sokasága, egy meg nem látogatott múzeum egy üres tér tele tárgyakkal, egy meg nem csodált festmény csupán festék egy vásznon. Minden dolog mértéke az ember” - jelentette ki Kelemen Hunor. Hozzátette: „a magyar kultúra mértéke, mércéje mi vagyunk, a magyar közösség tagjai, értékeink bennünk születnek meg és válnak élő, átörökíthető, fennmaradó értékekké”. Az RMDSZ elnöke szólt arról is, hogy az erdélyi magyaroknak közösségként és egyénként is kötelességük, küldetésük megőrizni, a hétköznapi részévé tenni mindazt, amit nemzettársaik, elődeik vagy kortársaik létrehoztak a kultúra bármely területén. Hozzátette, hogy nagyobb érdeklődéssel, figyelemmel, érzékenységgel és tudással kellene közeledni az értékekhez. „Ez a hozzáállás kizárólag rajtunk múlik. Senki nem diktálhatja ezt kívülről, nem határozhatja meg azt, hogy a kulturális javainkat mekkora értéktudattal építsük be az életünkbe” – hangoztatta. A nagyváradai Szigligeti Színházban tartott gálaesten az ünnepi beszédek után.

Kölcsey Ferenc *Himnusz* című versének eredeti kézirata a szécsényi Kubinyi Ferenc Múzeumban 2015. január 23-án. A múzeumban a magyar kultúra napja alkalmából kiállítják a *Himnusz* eredeti kéziratát.

„Ne vegye túl komolyan azt, amit tanít, tanítson játékosan”

Színes társaság a székelyudvarhelyi Móra Ferenc Általános Iskola 7. B osztálya – akadnak a diákok közt országos tantárgy-versenyre járók, művészelkek, mókamesterek, szociálisan érzékeny gyerekek. Ezúttal arról faggattuk őket, szerintük milyen egy jó tanár. Abban mindannyian egyetértenek, hogy nem árt a humor, a kedvesség és a méltányosság, ám az ideális pedagógusról sokuknak sajátos elképzelései vannak.

A jó tanár legyen kedves, ne legyen szigorú. Játsszunk is órán, ne adjon fel sok házi feladatot. Ne nagyon büntessen, csak akkor,

ha tényleg fegyelmezetlen az osztály. Ez az első évem ebben az iskolában, tetszenek itt a tanárok.

Szegedi Edina

Jó tanár nincs! Esetleg „jobb tanár” van. Egy jobb tanár legyen kedves, megértő és enyhén engedékeny. Ha nagyon, de nagyon elszabadul a pokol, akkor büntessen, de ha nem muszáj, akkor legyen elviselhető.

Bartalis Hunor

Egy jó tanárnál fontos, hogy megtalálja diákjaival a közös hangot. Tudnia kell, hogy hogyan értjük meg leginkább a magyarázatot, illetve hogyan szívleljük meg a szidást és a dicséretet. Fontos, hogy megszerettesse velünk a tanulást, ezért jó, ha érdekesen magyaráz, hiszen így mindenki könnyebben megjegyzi a nehezebb részleteket is. Jó, ha a problémákat velünk beszél meg, és jó előre letisztázza, hogy mik az elvárásai. Szerintem jó, ha a tanár rendet tud tartani az osztályban, és nem túlságosan kedves, mert akkor nincs fegyelem.

Bálint Zsuzsánna

A jó tanár szerintem ne legyen túl kedves, és ne legyen túl szigorú. Amikor segítséget kérünk, segítsen.

Székely Renáta

Egy jó tanár ne adjon fel sok házit, legyen kedves, ne legyen szigorú, és az lenne jó, ha órákon játszanánk is.

Timár Margit

Szerintem egy jó tanár tud poénos lenni, nem szigorú, kedves, és nem szid sokat.

Nagy Enikő

Milyen a jó tanár?

Avagy: történetek a szeretetteljes, siker- és értékcentrikus, tehetségfejlesztő iskoláról

• A jó tanár egész életén át ható példát ad, egy olyan új világot nyit meg emberségben és tudásban, amelyet a diák soha el nem felejt. De milyen is a jó tanár?

• A jó tanár már elfogadta saját magát. Személyes, egész életével tanít és nevel. A jó tanár nem elzártan él a tanítványaitól, élete nyitott könyv. Szemléletet ad, az ismeretek összefüggéseit, az ismerethálózat felépítését mutatja meg. A jó tanár koherens, integráns és hiteles értékmintát jelent.

• A jó tanár nyitott és a diákkal együtt tanul. Érzéke van a különlegesre, mindenben a jót, a pozitívát, az értéket keresi. A jó tanár legalább ötször annyit dicsér, mint amennyit szid. Kifogyhatatlan annak a szeretethálózatnak az építésében, amely a diákjainak nyit új és új utakat. A jó tanár egyszerre az állandóság és a változás egysége.

• A jó tanár már elfogadta saját magát. A jó tanár ismeri és elfogadja a hibáit és korlátait. Emiatt alázatos. Nem fedezi fel, és nem gyűlöli a saját hibáit a tanítványaiiban. Tudja, hogy mi a tehetségnek az a szintje, ahol az ő szakmai tudása véget ér, ahol másnak kell átadnia a kiválóságot. Bíz magában, hogy azokra az emberi tartalmakra, amelyeket ő hordoz, a diákjainak akkor is szüksége lesz, amikor már a tanár a saját tanítványának egy szavát sem érti, ha a szakmára terelődik a szó. A jó tanár tudja, hogy mi ér, és emiatt hiteles.

• Meggyőződésem, hogy a jó tanárnak a saját magát elfogadni képes alapállása a legfontosabb. Ha úgy igazán belegondolunk, ne higgyük azt, hogy ez egyszerű lenne. Hosszú évtizedek munkája kell ehhez. Én először 32 évesen tudtam elfogadni

magam. És ma sem állíthatom, hogy az út végén járnék, hiszen minden saját magammal eltöltött évnek olyan új és új hozadéka van, amelynek elfogadása bizony nem kevés feladat. A saját maga elfogadására való nyitottság és képesség vizsgálata egy ideális oktatási rendszerben a tanári pályalkalmassági vizsga igen lényeges eleme kellene hogy legyen. (Nota bene: így kellene megvizsgálni az alkalmasságot a politikusi, illetve a más emberekkel felelősen foglalkozó pályák bármelyikén.)

• A jó tanár személyes. A jó tanár egész életével tanít és nevel. A jó tanár nem elzártan él a tanítványaitól. Az igazán jó tanár élete egy nyitott könyv. Nyitottsága a saját maga elfogadásán alapul. A jó tanár egy beszélgetésben legalább annyit ad át saját maga legbelsőbb történeteiből a diáknak, mint amennyit a diáktól mély-

Nekem azok a tanárok szimpatikusak, akik jól elmagyarázzák a leckéket, és segítőkészek, meg lehet kérdezni tőlük azt, amit nem értünk.

Varga Éva

Szerintem egy jó tanár legyen vicces, kedves, fiatal, ne büntessen nagyon, de jól jutalmazzon. Tanuljunk is órán, de legyenek olyan órák, amikor csak lazulunk.

Barcsa Szabina

Szerintem egy jó tanár legyen kedves, ne legyen túl szigorú. Ne vegye túl komolyan azt, amit tanít, tanítson játékosan. A büntetései ne legyenek túl megterhelőek, de azért tanuljunk belőle. Lehetőleg négyestől osztályozzon.

Kuti Andrea

Sok év „tapasztalat” áll már a hátunk mögött. Rengetegféle tanárunk volt eddig, és meg kell vallani, nem mind-egyikről vagyunk jó véleménnyel. Olyan, hogy jó tanár, nem létezik, esetleg olyan, aki megközelíti azt. És hogy ez milyen? Legyen jófej, bírja a tréfálkozást, a vicceket. Ha probléma merülne fel valamelyikünk viselkedésével kapcsolatban, velünk beszélje meg, és ne rohanjon árulkodni az osztályfőnöknek. Ne halmozzon el házi feladatokkal, és ami a legfontosabb, ne legyen annyira szigorú.

Bak Zsolt

Szerintem a jó tanár nagyon ritka, a legtöbben kemények. Mindenki nagyon jól meg akarja tanítani a leckét, de lássuk be, nem mindig sikerül, mert minél jobban próbálják elmagyarázni, annál jobban összekutyulják a dolgokat. Egy jó tanárnak szerintem kellene, hogy legyen türelme: például menjen oda mindenkihez, és magyarázza el, amit

nem ért. Egy jó tanárnak nem szabad annyira szigorúnak lennie, hogy a diák megmozdulni se merjen, de túl elnézőnek sem, mert akkor nem figyelünk. Egy jó tanárt olyannak képzelek el, hogy egyszer, de csakis egyszer magyaráz el valamit, de azt jól.

Horváth Medárd

A tanárnő vagy tanár legyen kedves, játékos, ne tanuljunk sokat, és ne adjon sok házi feladatot.

Szélyes Norbert

Szerintem egy jó tanár legyen kedves, és ne legyen szigorú, mert a szigorú tanár nem jó tanár. Hetente legalább kétszer játszunk, és ne hagyjon fel házit, hanem

amit felhagyna, azt végezzük el a suliban, hogy legalább a délutánunk legyen szabad és a rövid hétvégeket is tölthessük szabadon a szeretteink körében. A jó tanár legyen megértő és segítőkész. Szerintem ilyen egy jó tanár.

Albert Izabella

séges bizalommal megkapott. Csak ezzel érheti el, hogy a diák biztonságban érezhesse magát. A jó tanárnak e belső történései „kibeszélése” nem okoz gondot, hiszen e történetek minden hozadékát már régen elrendezte magában, hiszen elfogadta magát. Így válik a jó tanár egész élete példává. Nem azért és nem azzal, mert a jó tanár véten és nem hibázó személy. Hanem azért és azzal, hogy jó tanár nyíltan vállalja a hibáit, szembenéz velük, elfogadja magát hibáival együtt, amelyek javítására törekedik. Pontosan ez a vállaltan küzdelmes nyitottság adja meg a jó tanár hitelét.

• A jó tanár szemléletet ad, az ismeretek összefüggéseit, az ismerethálózat felépítését mutatja meg. Az igazán jó tanár hitelét a szakmai hitele teremti meg. Nemcsak a tanított szakjaival összefüggő ismereteket tudja – lehetőleg pontosan –, nemcsak ezen ismeretek fejlesztését vállalja – lehetőleg folyamatosan –, hanem ismeri és érti

ezen ismeretek összefüggéseit is. A jó tanár iránytűt ad a diák kezébe azzal, hogy az ismeretek lényegét emeli ki. Van ereje és mersze szelektálni és megmutatni, hogy mely ismeretek azok, amelyek kevésbé fontosak. A jó tanár az ismerethálózat felépítésével nemcsak azok megtanulását és alkalmazását segíti, hanem egy óriási eszközt ad a diák kezébe annak az eldöntésére, hogy melyik új ismeret a hiteles.

• A jó tanár koherens, integráns és hiteles értékmintát jelent. A jó tanár tulajdonságai, döntései, választásai nem olyanok, mint egy szénaboglya. A jó tanár következetes és kiszámítható. Nincsen az életében ketős mérce. Saját magát és minden diákját ugyanazzal a mértékkel méri. Igazodási pontot ad, amely létét és egyéniségét egy elbizonytalanodott világban különösen fontos értéké emeli.

• A jó tanár mindenben a jót, a pozitívát, az értéket keresi. A jó tanár nem azt emeli

ki, amit a diák nem tud, hanem azt, amit tud. A jó tanár legalább ötször annyit dicser, mint amennyit szid. A jó tanár ezzel olyan energiákat szabadít fel, amelyek létéről sem ő, sem diákjai, sem pedig a szülők még csak nem is álmodtak. A jó tanár mindent jóra magyaráz. Kifogyhatatlan abban a kreativitásban, hogy a legrosszabb eseményben is megtalálja azt, ami jó, ami példa, ami kiemelhető, felmutatható és fejleszthető. A jó tanár ezzel ad mintát a diákjainak arra, hogy az élet legnehezebb pillanataiban hogyan kell megőrizniük az emberségüket.

CSERMELY PÉTER
magyar biokémikus, hálózatkutató,
a Magyar Tudományos Akadémia
levelező tagja. A Semmelweis Egyetem
Orvosi Vegytani, Molekuláris Biológiai
és Pathobiokémiai Intézetének egyetemi
tanára

Forrás: <http://csermelyblog.tehetsepont.hu/>

Az új tanügyi szabályzat színe és fonákja

Fellebbezhetnek a diákok és szüleik az elemi, általános és középiskolában kapott jegyek ellen – többek között ezt tartalmazza az oktatási minisztérium által kiadott, a *Hivatalos Közlönyben* is megjelent új tanügyi szabályzat, amely megtiltja a tanulók tiltakozáson való részvételét, és feltételekhez köti a civil szervezetek alapítását.

dokumentum mindenképpen támaszt jelent, ha eddig értelmezési problémák adódtak a tanügyi törvény kapcsán” – magyarázta az RMDSZ-es politikus. Király András ugyanakkor úgy véli: a közel 180 paragrafus egy része fölösleges, ismétli a tanügyi törvény cikkeit, valószínűleg ezért tűnik sokaknak túlszabályozottnak. Szerinte nem

zetőségének jóvá kell hagynia a tanulók által alapított civil szervezeteket, az államtitkár úgy vélekedett: a diákoknak nemcsak jogaik, hanem kötelezettségeik is vannak. „Ilyen megközelítésben az is sértheti a személyiségi jogukat, hogy kötelező az órák látogatása” – fogalmazott a szakpolitikus. Király András szerint a problémáknak megfelelő és időben történő kommunikációval lehet elejét venni: ha a pedagógus, a diák és a szülő hatékony párbeszédet folytat, nem kerül sor iskolai tüntetésekre, és civil szervezet létrehozását sem akadályozzák meg. Az államtitkár felhívta a figyelmet arra, hogy a szabályzatban „pedagóguspróbáló” előírások is szerepelnek: ilyen például az osztályzatok ellen beadható fellebbezés vagy a diákokkal és szülőkkel szervezendő kötelező konzultáció.

Burus-Siklódi Botond, a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének (RMPSZ) elnöke is úgy vélte, szabályzatra mindenképpen szükség van. Rámutatott, a Romániai Magyar Középiskolások Szövetségének (Makosz) képviselői azzal keresték meg őket, hogy kifogásolják a tüntetések szervezésére és a civil szervezetek alapítására vonatkozó előírásokat. „Amennyiben ezek a cikkelyek valóban sértették volna a diákok személyes vagy alkotmányos jogait, mindenképpen támogatjuk a tiltakozásukat, de a *Hivatalos Közlönyben* megjelent szöveg alapos áttanulmányozása során kiderült, hogy ezek a feltételek nem olyan szigorúak. Civil szervezetet például abban az esetben nem lehet létrehozni, ha az sérti az iskola belső

- A szülőknek kötelességük havonta egyszer személyesen felvenni a kapcsolatot a tanítóval vagy az osztályfőnökkel, hogy tisztában legyenek gyermekük iskolai fejlődésével

Noha a szülők és a diákok a szabályzat több pontját kifogásolják, az oktatási szakemberek szerint szükség volt egy egységes, az ország mind a 8500 tanintézetére érvényes rendszabály kidolgozására.

„Tulajdonképpen csak iránymutató”

Király András oktatási államtitkár kifejtette: az új szabályzat tulajdonképpen csak iránymutató, amelynek alapján az iskoláknak február közepéig kellett kidolgozniuk saját belső működési előírásaikat. „Ezt a mankót minden iskola a maga arculatára formálhatja. Egy kis iskolában például nem kell ennyi szakbizottságot létrehozni, ennyi tevékenységi területet lefedni, de a

kellett volna a szabályzatba is beleírni például, hogy mit jelent a közoktatás, vagy mit takar a tanügyi rendszerben a jogi személy, de azt hasznosnak tartja, hogy világosan megfogalmazták: mi tartozik a vezetőtanács hatáskörébe, melyek a diákok, a pedagógusok és a szülők jogai és kötelezettségei. „Egy jó iskola szervezettségéről ismert, egy rosszul szervezett iskola pedig soha nem teljesít megfélemlően” – összegzett Király András.

Nemcsak jogok, hanem kötelezettségek is vannak

Azzal kapcsolatban, hogy sokak szerint a diákok jogait sérti, hogy például tanítási idő alatt nem lehet tüntetni az iskola területén, vagy a tanintézet ve-

„A minisztériumi szabályzat szerint a diák vagy a szülő részéről érkező fellebbezés benyújtása után öt nap áll a pedagógus rendelkezésére, hogy megindokolja az általa adott osztályzatot.”

rendszabályzatát, vagy ellentmond a most megjelent módszertannak” – magyarázta az RMPSZ elnöke. Burus-Siklódi Botond ugyanakkor reméli, hogy a magyar tannyelvű iskolákban nem lesznek visszaélések, az igazgatók, a tanárok nem élnek a megszorításokkal, de ezekben a kérdésekben egyébként sem egyedül az igazgatók döntenek, hanem a vezetőtanács, amelyben a diákok is képviseltetik magukat. A Makosz egyébként nyilvános közleményben is jelezte, hogy meglátásuk szerint a szabályzat nemcsak a diákjogokat, hanem az emberi jogokat is sérti a szabad véleménynyilvánítási jog érvényesítésének megtagadásával.

„Mint minden szabályzat, ez sem tökéletes”

Keresztély Irma Kovászna megyei főtanfelügyelő úgy vélekedett, mint minden szabályzat, „ez sem tökéletes”, egyes cikkelyeket „alaposabban átgondolhattak volna”, de olyan előírások is bekerültek a dokumentumba, amelyek a korábbi szabályzat hibáit korrigálják hatékonyan. „Pró és kontra vélemények lehetnek, a diákok amúgy is szívesen tiltakoznak minden szabályzat ellen, de az előíráscsomagot miniszteri rendelettel elfogadták, megjelent a *Hivatalos Közlönyben*, tehát alkalmazni kell. Más kérdés, hogy utólag hányszor fogják majd módosítani, ahogy a tanügyi törvényt is” – fogalmazott Keresztély Irma.

A szülők és diákok véleménye

A szülők és a diákok már nem ennyire elnézőek az új szabályzattal kapcsolatban: a Háromszéken élő, kétgyermekes szülő, Orsolya például úgy vélekedett, az együttműködésnek

„A problémáknak megfelelő és időben történő kommunikációval lehet elejét venni: ha a pedagógus, a diák és a szülő hatékony párbeszédet folytat, nem kerül sor iskolai tüntetésekre.”

a felek jóindulata és bizalma alapján kellene létrejönnie, nem kényszerből és szigorú szabályok alapján. „Ha

bürokratikus úton történő fellebbezések, kérések, beadványok alapján kell megtudnom, hogy miért kapott a gyerekem rossz jegyet, vagy melyek a hiányosságai, annak már nem sok értelme van. Egyrészt kevés szülőnek van erre ideje, másrészt a többség attól tart, hogy ez a gyermekét érinti negatívan” – magyarázta az édesanya. A megkérdezett szülő szerint sokkal egyszerűbb, ha a tanárok hazaküldik a dolgozatot, és abból egyértelműen kiderül a pontozási rendszer, vagy a szülőértekezleten beszél meg a felmerülő gondokat. Hozzátette: a szülők eddig is kérhették és átnézhatték a dolgozatokat, tapasztalatai szerint pedig a diákok rendszerint a megérdemelt jegyeket kapják. A visszaélésektől tart a vásárhelyi Bolyai Farkas Gimnázium egy tizenkettedik osztályos diákja, aki szerint mindaddig, „amíg a napló és az írószer a tanár kezében van, a diák vagy a szülő keresheti az igazát, úgysem találja meg”. „A dolgozatok újraértékelését szintén tanárok végzik, akik inkább tévedő kollégájukat fogják védelmezni, mintsem az igazságtalanul lepontozott diákot. Másrészt az érintett pedagógus bármikor boszút állhat a tanulón, aki a következő jegyét is tőle kapja” – fogalmazott a diáklány. A Bolyai végzőse az érem másik oldalára is felhívta a figyelmet: meglátása szerint korrupcióhoz is vezethet az intézkedés, ugyanis lesznek olyan szülők, akik visszaélnék a lehetőséggel, és a jobb osztályzás kicsikarása érdekében megpróbálják lekenyerezni a tanárt.

A szaktárca által megjelölt főbb kötelezettségek

A minisztériumi szabályzat szerint a diák vagy a szülő részéről érkező fellebbezés benyújtása után öt nap áll a pedagógus rendelkezésére, hogy megindokolja az általa adott osztályzatot. Amennyiben a fellebbező fél nem elégedett a magyarázattal, írásban kérheti az iskolaigazgatótól az írásbeli vizsga újravizsgálását, amit két másik szaktanárnak kell elvégeznie.

A tanintézeteknek azt is tiltja az új szabályzat, hogy nyilvánosságra hozza a diákok személyes adatait, illetve iskolai eredményeit. A tanulók nem szervezhetnek, illetve nem vehetnek részt olyan tüntetésen, megmozduláson, amely „befolyásolja az iskolai tevékenységet”, így például nem

zárhatják le a folyosókat. Nem viselkedhetnek sértően, megfélemlítően, diszkriminatív módon sem társaikkal, sem a tanintézet alkalmazottaival, ugyanakkor a pedagógusoknak is tilos úgy megnyilvánulniuk – mind szóban, mind tettelesen –, hogy az sértő legyen a tanulók számára. A szülőknek kötelességük legalább havonta egyszer személyesen felvenni a kapcsolatot a tanítóval vagy az osztályfőnökkkel, hogy tisztában legyenek gyermekük iskolai fejlődésével. A személyes találkozó idejét írásban is rögzíteni kell. Az elemi osztályosok szüleinek minden reggel az iskola bejáratáig kell kísérni-

„Mint minden szabályzat, »ez sem tökéletes«, egyes cikkelyeket »alaposabban átgondolhattak volna«, de olyan előírások is bekerültek a dokumentumba, amelyek a korábbi szabályzat hibáit korrigálják hatékonyan. »Pró és kontra vélemények lehetnek, a diákok amúgy is szívesen tiltakoznak minden szabályzat ellen, de az előíráscsomagot miniszteri rendelettel elfogadták, megjelent a *Hivatalos Közlönyben*, tehát alkalmazni kell. Más kérdés, hogy utólag hányszor fogják majd módosítani, ahogy a tanügyi törvényt is» – fogalmazott Keresztély Irma.”

ük gyermeküket, amennyiben ez nem lehetséges, meg kell bízniuk ezzel valaki mást. A szabályzat szerint minden iskolában létre kell hozni az erőszak megelőzéséért felelős bizottságot, az egyes tanintézetek diákjainak pedig megkülönböztető jelet – például kitűzött, kendőt vagy egyenruhát – kell viselniük, hogy adott esetben a hatóságok azonosítani tudják, hogy melyik intézményhez tartoznak.

**BÍRÓ BLANKA
KÖRÖSSY ANDREA**

A nagy Szacsway Imre A

A nagyvárad Szacsway Imre Általános Iskolát a mindenkori jó eredmények, a színvonalas oktatói-nevelői munka a magyar nyelvű oktatás élvonalában tartja. Az intézmény nevadója Szacsway Imre Nagyürögdi születésű ügyvéd, politikus, az 1848–49-es szabadságharc vértanúja. A rendszerváltás előtt is jó neve volt a 9-es iskolának, és ugyanezért bírt megmaradni osztályainak száma a későbbiekben is. Ma 881 diák jár az oktatási intézménybe, mivel az idei tanévtől az iskolá-

váradi Általános Iskola

hoz csatolták a biharpüspöki Juhász Gyula Általános Iskolát is 161 diákkal. A váradi intézmény oktatói azt vallják, mindig a kemény munkára fektették a hangsúlyt, ezért voltak és vannak kimagasló eredményeik tantárgyversenyeken, helyi, megyei országos vagy nemzetközi vetélkedőkön. „Most még inkább hisszük és valljuk Szacsvey szavait: „a valódi, az igaz szabadságot nem háborúk és lázadások, hanem az ész mindenható tüze termi meg” – olvasható az iskola honlapján.

FOTÓK: TÓTH ORSÓLYA

Beszélgetés Lőfi Gellérttel,
a sepsiszentgyörgyi Plugor Sándor Művészeti Líceum igazgatójával

„Ha az ember öt talentumot kapott a teremtőjétől, tízzel kell elszámolnia”

Karvezetés, zenélés – több mint tíz együttes tagja a legfiatalabb háromszéki iskolaigazgató, Lőfi Gellért. A 25. születésnapjára készülő sepsiszentgyörgyi Plugor Sándor Művészeti Líceum igazgatója úgy véli, van amiért, akiért és akivel dolgozni.

– Alig harmincévesen több embernek legendás feladatot hordoz a vállán. Valamennyi tudatos vállalkás, vagy csak képtelen nemet mondani?

– Azt vallom, hogy ha az ember például öt talentumot kapott a teremtőjétől, akkor nem öttel, de legalább

meg, hanem hobbiként: a zene, a művészet nekem egyszerre a hobbim és az életem.

– A megélhetés sem elhanyagolható szempont...

–Természetesen nem, de az életem fontossági sorrendjét – legalábbis egyelőre – más szempontok alapján állapítom meg. Számos lehetőséget kaptam eddig, hogy olyan helyen folytassam, ahol anyagilag sokkal inkább megbecsülik, amit csinálok. Elhatároztam azonban – és ebben a döntésben jelentős mértékben jó barátom, Steffen Schlandt, a brassói Fekete templom orgonistája és karnagya erősített meg –, hogy kipróbálom: mit lehet itthon megvalósítani? Előbb a Plugor Sándor Művészeti Líceumban meghirdetett hegedűtanári szakra versenyvizsgáztam, de már egyetem közben is mindenféle zenei formációkban játszottam.

– De már régebb óta hivatásos szinten műveli a zenét, hiszen hetedikes kora óta kántorizál. Honnan az egyházi zene iránti vonzalma?

– Édesapám az egyházi kórusban énekelt, gyermekként mindig ott voltunk a szentmiséken, énekeltünk a gyerekkórusban. Nem is volt kérdéses, hogy a zeneiskolában kezdek, egyrészt, mert a nővérem odajárt zongora szakra, másrészt, mert kisgyerekként a sarokban végighallgattam az órát, utána meg odamentem a hangszerhez, s kezdtem utánózni a korábban hallottakat. Valádi Enikő tanárnő erősen lobbizott értem, de különösebben senkit sem kellett meggyőzni a zenei irányultságomról.

– A szülei nem tartottak attól, hogy a sok zenélés mellett nem jut elég idő a „komoly” tárgyak elsajátítására?

– Őket ez nem érdekelte. Most már az iskola igazgatójaként is állíthatom, hogy ez tévhit, egyáltalán nem meg alapozott. Egy művészeti iskolát soha nem lehet ugyanazon ismérvek sze-

„Nagy szívfájdalmunk volt, hogy nincs sulirádiónk, ezért aztán a folyosón muzsikáltunk, előfordult, hogy az aligazgatónő pénzt dobott a hegedűtokba, csak már hagyjuk abba, mert a tanárok nem tudnak tanítani.”

rint minősíteni, mint egy klasszikus gimnáziumot. Itt ugyanis a gyerekek pluszterheket hordoznak, az általános oktatás mellett több időt vesz igénybe a zeneelmélet-óra, a hangszeres gyakorlás, a kóruspróbák. Ezek nemcsak a tanulás elől, hanem a játék, a szórakozás elől is időt „rabolnak”, a tehetség kibányászása pedig áldozatokkal jár. A végzőseink azonban azonnal hasznosítható mesterséggel a kezükben hagyják el az iskolát, még egy közepes zenész is vendéglátós zenélésre jogosító tudást és minősítést kap. Én is szép emlékekkel és értékes útravalóval gazdagodva hagytam magam mögött az iskolát.

– Az ön tehetségében ki „bányászott” a leghatékonyabban?

– Végig jó tanárok kezében voltam, Sebestyén Lajos hegedű főszakon tizenkét éven át kísérte az utamat. Nagy felkészültségű tanár, aki hangsúlyt

• Lőfi Gellért: „A tanárnak pluszokat kell nyújtania, hogy a diáktól is ezt kérhesse számon.”

tízzel kell elszámolnia. Ugyanakkor olyan mentalitású emberré neveltek, hogy az eredményekért meg kell dolgozni, meg kell harcolni. Számomra soha nem volt kérdés, hogy ha adódik egy értelmes feladat, csináljam-e, vagy sem. Ha a Jóisten akar valamit az embertől, ahhoz ad erőt, alkalmat és lehetőséget is. Ám ha ezek közül valamelyik hiányzik, azt észre kell venni, s akkor nem szabad belevágni. Mondhatnám, mindenki akkora keresztet kap, amekkorát elbír. De én a feladataimat nem keresztként élem

fektetett a muzikalitásra, sokszor még nagyobb, mint a technikai tudásra. Ez lehet előny, de persze hátrány is, nekem viszont kimondottan jól jött, mert a szívem végig a karmesteri pálya felé húzott, ahol ezt jól fel tudtam használni. De minden adott volt számunkra az iskolában, a különböző zenei projektek – a *Szent Kinga gyűréje* című előadás, a Szerenád zenekar, kis kamaraegyüttesek, tárlatmegnyitók – révén rengeteget utaztunk, léptünk fel. Márpedig gyakorlat teszi a mestert, a sok zenélés során pedig már diákkorunkban sok mindennel találkoztunk. De kerettanterven túli kísérletekre is ösztönöztek: saját vonósnégyest működtettünk, népi muzsikát, dzsesszt játszottunk, fiúkvartettet énekhangra. Nagy szívfájdalmunk volt, hogy nincs sulirádió, ezért aztán a folyosón muzsikáltunk, előfordult, hogy az aligazgatónő pénzt dobott a hegedűtokba, csak már hagyjuk abba, mert a tanárok nem tudnak tanítani.

– *És mi készítette arra, hogy Brassóban tanuljon tovább?*

– Nem tagadom, én is kacsingattam külföldi egyetemek felé, több dolog miatt azonban mégis Brassó mellett döntöttem. Ezek közül a legfontosabb a földrajzi közelség volt, részben azért, hogy minél kevesebb anyagi terhet rójak a szüleimre, másrészt rengeteg zenei projektben, együttesben voltam már akkor benne, és ezeket nem szívesen hagytam volna abba. Remek tanári gárda irányítása mellett kitűnő dolgokat műveltünk jó hangulatú társaságban. És az sem volt mindegy, hogy itthonról indulhattam versenyekre. Másodévesen második lettem a fiatal karvezetők budapesti nemzetközi versenyén, és több különdíjat is szereztem. Több mesterkursuson részt vettem, a mestervizsgám eredeti témája Orbán György munkássága volt, de miután ő megbetegedett, kénytelen voltam váltani, s végül Ligeti Györgyből mesteriztem. Azóta is fontos feladatommak tartom az erdélyi zene hagyományainak ápolását, az erdélyi etnikumok zenéje egymásra gyakorolt hatásának tanulmányozását.

– *Hordoz valamilyen diákkori hiányérzetet, amit esetleg most, igazgatóként igyekszik korrigálni?*

– Nincs bennem hasonló jellegű hiányérzet. Igazgatóként elsősorban

Lőfi Gellért Sepsiszentgyörgyön született 1984-ben. A Waldorf-óvodában Valádi Enikő figyelt fel tehetségére, és irányította a zeneiskolába, ahol Sebestyén Lajosnál tanult tizenkét éven át hegedű főszakon. A brassói Transilvania Egyetem zenefakultásán végzett zenepedagógiát 2007-ben, ugyanott mesterizett karvezetés és stilsztika szakon. Hetedik osztályos korától tizenkét éven át volt a sepsiszentgyörgyi Szent Benedek-templom kántora, jelenleg a Krisztus Király-templomban kántorkodik. Vezeti a Laudate kórust és a templom kamarazenekarát, a Vox Celestis Alapítvány elnöke. Énekel a brassói Fekete templom Jugendbach kórusában, zenél az Evilági együttesben, alkalmanként különböző kamaraformációkban muzsikál. Nyolcadik éve tanára, egy éve pedig igazgatója a sepsiszentgyörgyi Plugor Sándor Művészeti Líceumnak, az iskola Campanella gyermekkórusának vezetője.

a tanuláshoz való hozzáálláson szeretnék javítani – gyerekek és tanárok esetében egyaránt. Mert az előbbiek viszonyulása nagymértékben az utóbbiakon múlik. A tanárnak is pluszokat kell nyújtania, hogy a diáktól is ezt kérhesse számon. A mai világ csábításai, az ismeretek egyfajta félkész áruként kínálása közepette nagyon nehéz klasszikus zenét oktatni, de a képzőművészetek terén is hasonló a helyzet. Közben fontos alapok sikkadhatnak el, még ha a tanár nem is feltétlenül hajlamos a könnyebb megoldások alkalmazására. Az eredményeink szerencsére azt jelzik, hogy nincs különösebb baj az iskolában, változatlanul él az igényes tanítás hagyománya.

„Egy művészeti iskolát soha nem lehet ugyanazon ismérvek szerint minősíteni, mint egy klasszikus gimnáziumot. Itt ugyanis a gyerekek pluszterheket hordoznak, az általános oktatás mellett több időt vesz igénybe a zeneelmélet-óra, a hangszeres gyakorlás, a kóruspróbák.”

– *Az iskola több jelenlegi tanárának tanítványa volt, most meg a felettese. Az idősebbek hogyan fogadták ezt?*

– Túlnyomó részük jól reagált a helyzetre, de akadnak olyanok is, akik elfáradtak, belefásultak a tanításba, őket igyekszem felrázni, motiválni. Azt tapasztalom, ha tisztességgel és lendülettel végzem a munkám, az a

kollégák esetében, vállalásaiban is pozitív módon csapódik le.

– *Zengenek-e „szíréhangok”, amelyek külföldre vagy más típusú karrier felé csábítják?*

– Igen, vannak, hívtak többek között a Liszt Ferenc Zeneakadémiára és a bucaresti Madrigal kórushoz is. Én viszont a tanári pályám kezdetén, 2007-ben úgy döntöttem, adok magamnak tíz évet, azt követően készítek mérleget. Ez a határidő közeledik, de úgy érzem, sikerült magamnak bebizonyítanom, hogy itthon is lehet értelmes dolgokat alkotni orgonaépítéstől fesztiválszervezésig, iskolairányítástól zenei pályáig. Van itthon amiért, akiért és akivel dolgozni.

– *Idén 25 éves az ön által igazgatott iskola. Milyen eseményekkel készülnek emlékeztetéssé tenni a jubileumot?*

– Elsősorban a líceumban zajló tevékenység színvonalának folyamatos emelését célzó projektekkel. Persze lesznek konkrét események is, sőt az elsőn már túl is vagyunk, decemberben nyitottuk meg az iskola volt és jelenlegi képzőművész diákjainak alkotásaiból álló kiállítást az Erdélyi Művészeti Központban. Áprilisra tervezzük jeles székelyföldi épületek makettjeinek kiállítását, az Erdélyi Utakon nevű csíkszeredai egyesülettel közös projekt érdekessége, hogy látó és gyengén látó érdeklődők számára egyaránt hozzáférhetővé kívánjuk tenni. Az évad május 8-ai zárókoncertjét egyben a jubileumi galakoncertnek is szánjuk, ahol fellépnek a líceum zene szakos diákjai, de folyamatos tárlatokkal, mesterkursusokkal is igyekszünk kiemelkedővé tenni ezt a mindannyiunk számára fontos évet.

CSINTA SAMU

Kisdiákok előtt a pedagógusjelő

Kisdiákok előtt vizsgáztak Kolozsváron a pedagógusjelöltek január közepén. A Babeş-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Karának óvodapedagógus- és tanítóképzős végzősei az Apáczai Csere János Elméleti Líceum kisépületében „léptek fel”. A szövegek kiválasztásán

tt vizsgáztak ltek Kolozsváron

és a 10-15 perces részek összeállításán kívül a végzősök maguk alkották a díszleteket, és a bábokat is ők varrták. Molnár Zoltán tanító elsősei megtapsolták őket, tanáruk, Palocsay-Kisó Kata pedig örömmel nyugtázta, hogy volt értelme a befektetett munkának.

FOTÓK: ROHONYI D. IVÁN

Himnusz Jagelló Izabellával

Estére már igencsak megszokottan életszagú lett a hangulat. Hanna – kihasználva egy laptopnyi szünetet – a konyhaasztal sarkához kuporodva bemutatót készít történelemből Jagelló Izabelláról. Sose értettem, hogyha valaki valamin dolgozik, vagy olvas, vagy megfelelő szövegeket keresgél, miért kell hangosan reflektálnia arra, amit éppen csinál. Egyelőre könyvet lapozgat: *Ferdinánd... Ki uralkodik? Izabella nem uralkodik, hazamegy, János Zsigmond lesz az erdélyi fejedelem, 1556-ban visszahívták, de nem úgy van, János Zsigmond... Ki volt Erdély első fejedelme, s mikor járt le annak uralkodása, egyáltalán uralkodott-e, hányban hívják vissza? '56-ban? Kértem, hogy de kedves, miért kell ezt nekünk is végighallgatnunk. De Hanna – élénkül fel Áron –, a Wikipédián mindent megtalálsz. János Zsigmond, no, ez is Szapolyai? Megvan, '56-tól hívják viszsza, János Zsigmondot, nem az anyját, de akkor ki kell javítsam, jól van, talál – olvassa, forgatja a lapokat.*

Áront a tejbekása édessége lelkileg is felüdítette. Anyu, én az édes után valami sósat kívánok. Máris elkezd nyivogni pizza után, naturalista képeket idéz, hogy a pizza, a pizza, és nyúlik és nyúlik a sajt... Hanna is megáll olvasás, írás közben, mert a készülő előadásból már sejthető, hogy Áron úgy fogja megeleveníteni a pizzaevés folyamatát – és nyúlt és nyúlt és nyúlt a sajt a kés után, és elcseppen cseppnyi olajfoltot hagyva maga után – mintha egy szexuális aktus lenne. Hanna: *Jézusom! Mindjárt elélvezek, jaj, de csodás. Hiába mondja a konyhába kilépő Gábor, hogy Áronka nyughass, fektesd le a hormonjaidat!, kisfiam megállíthatatlan: Az egyik sonkadarab beragadt a fogam közé, és emlékszem, és emlékszem, akkor már délután két óra volt, de lehetséges, hogy reggel két óra volt, nem emlékszem, de arra biztos emlékszem, hogy nyúlt a sajt, és emlékszem, ahogyan beleharaptam a pizzába és a sajt nyúlt, nyúlt... Hanna: De csodás, de hülye köcsög vagy. Hallgass már! Jagelló Izabella mikor is uralkodott? Gábor felszóval helyreigazítja a problémát: Nem uralkodott. Fia nevében átvette az uralmat. Hát én is azt mondtam*

– bólint Hanna –, hogy a fia nevében... Balassa Menyhárt, no lássuk csak, ki ez a Balassa Menyhárt, ez Balassinak valami rokonya? Ez világ sem köll már nekem, nálad nélkül, szép szerelmem, ki állasz most énmellettem, egészséggel, édes lelkem. Hogy kell egészséggel állni? Jézusom, ez elég picsa volt ez a királynő, a lengyel udvaroncáival meggyilkoltatott egy csomó embert, bemutatta az árulásra vonatkozó okmányokat, elszedte Bebek és Kendi hatalmas vagyonát. De szerintem kitalálta ezt az egész árulósdit, hogy legyen ő a kemény csaj, szóval törté-

„Mert lányomnak eszébe jut, hogy meg kell tanulnia a himnuszt is. Mondja, hogy még ezt is hallgassuk meg. Többen mondanók, hogy jaj, ne, de semmiféle beleegyezést nem vár, s egyébként is milyen dialog, hogy Jagelló Izabella után nem vagyunk hajlandók meghallgatni éppen a himnuszt.”

nelmet írunk... Gábor: Nem elég, hogy itt üvöltöztök, még ez hülye macska is állandóan nyávog. Hát ne szójjál be, bazzeg – zsörtöl lányom –, nem látod, hogy bemutatót írok? Kemény vagyok mi, ha azt írom, hogy 1558 Balassa Menyhárt szervezésében, mikor is, olyan mindegy, hogy mikor, meggyilkoltatta Bebek Ferencet, Sándort, copy paste, akkor ez rendben. Na nézd meg, mekkora gecmóság. Ez a nő az ország három vezető főurát, vessző, azzal a váddal, vessző, á dehogy, nem kell ide vessző, hogy fiát Zsigmondot és őt...? Mit hozott Isztambulból? Hogy mondják annak? Ja, Konstantinápoly... Ajaj... Isztambul, ó-o-ó-ooó, Isztambul, vágyom nálad lenni bitangul... Szóval na, meg akarta gyilkolni, nem gyilkolni, gyilkoltatni. Ugye ide nem kell ilyesmi, hogy a kincstáré lett a pénzük meg ilyesmi.

Isztambul, ó-o-ó-ooó Isztambul – ordít most már Áron is. – Volt szeretője? – kérdi. – Kinek? Izabellának? Volt, volt, valami lengyel, lássuk csak, itt írja. Az interneten írja. Ugyanazt írja a könyvben is, mint a neten. Csösszék meg, ezek ugyanazt tették fel a netre, mint ami a könyvben van. Szóról szóra ugyanaz. Isztambul, ó-o-ó-ooó, Isztambul, vágyom nálad lenni... Vajon nem lesz kevés? Őt diás lesz. Bemutatom neked anyu, ha kihozod a videoprojektort. Mondom, hogy nem ragaszkodom hozzá feltétlenül, sőt legszívesebben kihagynám a bemutató előkészítését is. Azt hová írtam, hogy négy nyelven beszélt, kedvelte a pompát meg ilyen szarságokat, hogy lengyelekkel vette körül magát, és lengyel szeretőt tartott, és egy rosszul elvégzett magzatelhajtás következtében halt meg. Emléket hagyott? A fiának hagyott-e valamit? Azt nem írja itt.

Isztambul, ó-o-ó-ooó, Isztambul... – most már kórusban. Ebbe bekapcsolódik férj is. Áron megfedkezik a pizsáról, most már nem a sajt nyúlásával foglalkozik, hanem torkaszakadtából üvölti: Ó-o-ó-ooó, Isztambul... cuncipofa vagy, te Hanna, ó-o-ó-ooó, Isztambul...

Nem is írtam ide, hogy mikor született, azt valahova... hova is kéne írtam? Krakkóban született? Azt írtam-e, hogy hány szeretője volt? Lehetne az a címe a bemutatonak, hogy pikáns történetek Jagelló Izabelláról. Valamit nem csinált azonkívül, hogy szeretője volt? Hát nem igazán, mi a francot írjak, hogy negyvenévesen meghalt, valamilyen dugási vagy szülési, vagy milyen problémák miatt. Megvan a cím: Jagelló Izabella dugási problémái. Négy nyelven beszélt, kedvelte a pompát. Tudod-e, Áron, mi az a pompa, nem pumpa te, hanem pompa, egyáltalán fel tudod-e fogni, hogy mi az a pompa, szóval kedvelte a pompát, elsősorban lengyelekkel, olaszokkal kedvelte a pumpát. I. Ferdinánd valami török császár volt, vagy mifene? Szóval dehogy: I. Ferdinánd került a trónra, ez így jó? Szuper. Dátumot kell írni, nem írom, hogy ma csináltam, mert kinyír. December 23-at írok, de az pont karácsony előtt van, kifene hiszi el, hogy pont akkor bemutatót írtam, inkább az írom, hogy szilveszter éjszakáján, vagy inkább

kicsit előtte. No, nézzük csak meg a helyesírási hibákat. Mifene, hát copy paste az egész, nem lehet benne helyesírási hiba... A forráshoz odaírom azt is, hogy segített a hülye köcsög tesóm.

Nehogy azt hidd, hogy ezzel vége, mert még nem járt le, még nem járt le. Mert lányomnak eszébe jut, hogy meg kell tanulnia a himnuszt is. Mondja, hogy még ezt is hallgassuk meg. Többen mondanók, hogy jaj, ne, de semmiféle beleegyezést nem vár, s egyébként is milyen dolog, hogy Jagelló Izabella után nem vagyunk hajlandók meghallgatni éppen a himnuszt. Árpád hős magzatjai felvirágoznak, Értünk Kunság mezein... Inkább éneklek: Ért kalász lengettél. Közben telefonál, és tanácsokat ad barátnénak szerelmi bánatok írként. Befejezvé: Te, milyen szép ez a vers! Hányszor zengett ajkain Ozmán vad... Ki az az Ozmán? Ja, az oszmánok. Hányszor zengett ajkain... Nem jó. Hányszor zengett ajkain, Ozmán vad népének... Áron megjelenik éppen, s rávágja, hogy kétszer. Hanna ránéz: Áronka, te egyáltalán tudod, mi ez? Na látod, hogy nem tudod? Akkor meg ne hülyéskedj! Na, figyelj! Elolvasom neked a második és harmadik szakaszt, mert az első szakaszt ismered, s a végén mondd meg, hogy melyik vers ez. Rá fogsz jönni a szövegből. Felolvas két szakaszt. Áron:

Ez egy vers, olyan magasztos. – Nehogy elárulj anya! – szól Hanna. Olvas, olvas, ismételten a második és harmadik szakaszt, aztán a negyediket, ötödiket, aztán az egészet ismét az első és utolsó szakasz kivételével. Kiszól közben: Nem is tudtam, hogy ez ilyen hosszú, miért nem mondtátok? No, Áronka, figyelj! Az utolsó szakaszt már nem olvasom el, mert akkor egyből kitalálok, de ha figyeltél eddig, biztosan ki tudod találni, te is ismered. Kicsi nyűnyögve hárít: Nem tudom, nem is akarom. Hagyjatok már békén, ebben a házban mindenki rajtam kísérletezik. Lányom nem adja meg magát: Szánd meg Isten a magyart, Kít vésszék hányának, Nyújts feléje védő kart, Tengerén kínjának. Erre Áronnak is felcsillan a szeme: Te, ez Petőfi? Nagyfiám viszont nem állhatja már szó nélkül: Ez a himnusz, te bunkó! A magyar Himnusz. A teljes címe Hymnus a magyar nép zivataros századaiból. Latinosan há ipszilon es, mert a címben is latinul van írva. Istent dicsőítő, hálaadó ének, görögül hümnosz, dicsének, ennyit illenék tudnod. Kicsi – hát mégis honnan tudhatná, hogy latinosan miként is és hogy

görögösül hümnosz – kételkedik abban is, amit mégiscsak tud: ez mintha mégse lenne az, hisz a magyar himnuszt ő is nagyon jól ismeri, sőt hányszor énekelte már tele torokból, őszinte

anyának is te vagy a szépszem elkényeztetett fiacskája, de itt most a haza fiáról van szó. Szép hazám, kebledre... Na még egyszer! Énekelnek. Legkisebb is boldog: az első szakaszt ő is tudja,

• „Ez a nő az ország három vezető főurát, vessző, azzal a váddal, vessző, á dehogy, nem kell ide vessző, hogy fiát Zsigmondot és őt...?”

vigyázállásban. Milyen jó, hogy itt a konyhaasztal mellett felfedeztük, hogy a himnusznak több szakasza van, és a szöveg szerint nem is himnusz, hanem hymnus. Tudod-e, ki írta? – vallatja most már a nagy olyan szigorral, amit egy inkvizítor is megirigyelhetne. Hát Petőfi Sándor vagy Wass Albert. Ők szoktak ilyeneket írni. Nagy felháborodik: Kölcsy, te bunkó! Kölcsy! Kicsi elevenedik: Ja, az a vaksi? Mégiscsak van remény a lassú, de ígéretes eszmélkedésre. Á, szóval mégis tudsz valamit Kölcsyről. Tényleg súlyos szembaja volt, de írni, azt tudott – zárja le a barkochbát a lányom. És ekkor sor kerül az első szakaszra is: Isten, áldd meg a magyart... Kisfiám fulladozva üvölti: Átvértél! Nem igazság, átvértél! Miért nem ezzel kezdted? Tudtam volna, tudtam volna...

Gábor kivonul a képből. Lányom: Hányszor zengett Ozmán vad népének, nem tudom milyen csonthalmain győzedelmi ének, Hányszor támadt tenfiad... Áron kényelmetlen vallatásoktól felszabadulván és aha-élmények sikerétől bátorodván kérdi. Mi az a tenfiad? Hanna türelemmel: A te fiad; ahogyan

hát hogyan tudná. Isten áldd meg a magyart. Nem nehéz, csak nehéz szavalni. Igen – mondja Áron – énekelni kell. Isten áldd meg a magyart... Zeng a ház a himnusz szentségében: Hozz rá víg esztendőt...; akik nem tudják a szöveget, azok úgy éneklék, hogy hozzáreááá víg esztendőt, holott helyesen úgy kell, merthogy úgy van, hogy ho-ozz rá...

Na jó, ebből elég volt – mondja Hanna –, az első szakaszt éppen olyan jól tudom, mint ahogyan eddig is tudtam – s bévonulna a köztérről szobailag csendesebb helyekre, hogy megtanulja a többit is. De énekel még, Áron pedig követi térbeli elmozdulásban és éneklésben is. Kell-e ennél hitelesebb és befogadóbb közeg a magyar himnuszhoz, amit most már akarnának ugyan, mégsem tudnak abbahagyni. Nagyfiám kiordít éjfél tájban, hogy fogjátok már be a pofátokat, hagyjatok aludni. Férj nem szól semmit. Isten, áldd meg a magyart!

FÓRIS-FERENCZI RITA

Beszélgetés dr. Arató Ferenc egyetemi adjunktussal a kooperatív tanulásszervezésről

Sikerélményhez juttatni minél több gyereket

Arató Ferenc a Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán belül működő Nevelés- és Oktatáselméleti Tanszék oktatója. 25 éve foglalkozik tanárképzéssel, tanártovábbképzéssel.

Az elmúlt huszonkét évben kifejezetten a közoktatás-fejlesztésben dolgozott. 1993-tól részt vett a pécsi

bebizonyították: a gyerekekkel semmi baj nincs, alapvetően az iskola és a benne dolgozó tanárok felkészületlensége, előítéletessége az akadály a képességek kibontakoztatásának. Arató Ferenc ezért fordult a tanárképzés felé két évtizeddel ezelőtt.

Ma a kooperatív tanulásszervezés egyik legelhivatottabb magyarorszá-

környezet felé terelik a figyelmet. Én is inkább abban látom a megoldást, hogy az osztálytermeket alakítsuk át olyan pedagógiai környezetté, amelyben az első lépés egymás megismerése, egy együtt tanuló közösség fejlesztése, s a megismert sokszínűséghez egyénileg alkalmazkodó környezet és lényeges tanulási folyamatok megteremtése. A pszichológia tanításai az elmúlt hatvan évből meggyőzően bizonyítják, hogy az életre szóló tanulás, a lényeges tanulás feltételei jól megragadhatók, s ráadásul olyan tudásokhoz kapcsolódnak, amelyek fejleszthető kompetenciaterületekre épülnek. Vagyis van remény arra, hogy a pedagógusok megteremtsék a pszichológiai feltételeit egy olyan tanulási folyamatnak, amelyben a tanulók önmegvalósító tendenciája a motor, s a pedagógus szakemberként segíti a tanulási és együttműködési folyamatok generálását, például projektpedagógiai és kooperatív tanulásszervezésre épülő eljárásokkal.

Az önmegvalósító tendenciához azonban odafigyelés, értő figyelem, asszertív kommunikáció, a jutalmazás-büntetés kondicionálása helyett belátásra épülő befolyásolás, közös szabályalkotás kellene jellemezze az osztálytermeket – egyszóval a gyerekek egyediségének megpillantására lenne szükség. Ahogyan a nevelésművészeti irányzat tanítja: a pedagógust a tanuló avatja tanárrá abban a folyamatban, amely során a tanár megismeri és megérti a tanulót, mint éppen feltárulkozó jövőt, amelyhez akkor és ott kell és tudja megtalálni az eszközöket – a kibontakozás segítéséhez.

A kérdés ilyenkor úgy hangzik: Hol van erre ideje a mai pedagógusnak, hogy minden egyes gyermeket megismerjen? Az idő valóban körülhatárolt, így a tanár ideje is, de a tanulásban résztvevők együtt töltött ideje is. Az elfogadó környezetben éppen a nagyobb autonómia teremtheti meg a szükséges időt, akár minden egyes tanuló számára. Az odafigyelés

- „Az idő megadása a nevelés egyik kulcskérdése, s ebben a megadott időben a pedagógus valódi jelenléte nélkülözhetetlen az iskolai tanulás során.”

Gandhi Gimnázium megalapításában. Egy munkacsoportot irányított, amelyben egy tanítóval, a rajztanárral és az ének-zene tanárral közösen ún. spirális curriculumot alakítottak ki. A gyerekek érdeklődésére felépített tantervbe olyan problématerületeket gyűjtöttek össze, amelyek mindhárom vonalon érdekesek. Alapvetően tanulás- és alkotáscentrikus képzésben gondolkodtak. A Gandhi Gimnázium kezdetben olyan gyerekeket vett fel, akik nem tudtak teljesíteni a hagyományos iskolában (bukásra álltak, többször buktak stb.), s munkacsoportjuk feladata az volt, hogy egy előkészítő félév keretében középszintre hozzák őket. Sikereik

gi apostola, de nemcsak népszerűsíti, fejleszti és tudományos módszerekkel kutatja is azt. Alábbi interjúnkban főként erre a kérdéskörre fókuszáltunk.

– *Manapság gyakran panaszkodnak a pedagógusok diákjaik érdektelenségére, motiválatlanságára. Mit lehet ezzel kezdeni?*

– A kérdést úgy fordítanám meg, hogy miként alakítsuk úgy át az osztálytermeket, hogy azokban ne érdektelen és motiválatlan – vagy legalábbis annak tűnő – gyerekek tanuljanak.

Sokan próbálnak generációs jelenségeket feltárni a tanulási sikertelenségek mögött, miközben mások éppen a kreatív klíma vagy az inkluzív

nemcsak a pedagógustól jön hasznosan, a társak értő odafigyelése olykor még hatékonyabb is, mint egy tanári odafigyelés valakire az óra közepén. Ezért tartom paradigmaticusnak a kooperatív tanulásszervezés fordulatát: egy negyvenöt perces órán egy gyermekre – egy kooperatív struktúrában ráadásul mindegyikre – akár 45 percnyi személyes figyelem irányulhat. Az odafigyelés minőségéhez viszont nagyon fontos azoknak a kompetenciáknak a fejlesztése, amelyek nemcsak az aktuális tanulást teszik eredményesebbé, hanem kifejezetten az életben való boldogulást segítik elő. Ezek ugye az inter- és intraperszonális, vagy más diskurzusban személyes és szociális kompetenciák. Egy csapattá érlelt osztályban exponenciális minőségi ugrást érhet el a pedagógus, ha semmi másban nem is, a motiváltság és érdeklődés felkeltésében biztos, különösen, ha a fejlesztés célja, hogy kiderítsék, ki mit szeretne kezdeni magával az osztályban s a későbbiekben. Azoknak az intézményeknek, ahol például az órák 50-90 százaléka fegyelmezéssel telik el, általában azonnali tanítási szünetet javasolok, vagyis egy olyan hét vagy két hét beiktatását, amelynek semmi más célja nincs, mint az iskolai közösség fejlesztése, a fiatalok megismerése, a fiatalok céljainak artikulálása stb. Szerintem az élet felülírja olykor a tanmeneteket, s például egy ilyen intézményben újra kell építkezni, közösséget kell létrehozni, s arra koncentrálni, mert egyébként egy örültek háza marad tanárnak és diáknak egyaránt. Az idő megadása a nevelés egyik kulcskérdése, s ebben a megadott időben a pedagógus valódi jelenléte, illetve a társak valódi odafigyelése nélkülözhetetlen az iskolai tanulás során.

– *Hogyan alkalmazkodjunk korunk kihívásaihoz, hogyan vegyük fel a versenyt az internettel, a virtuális információszerzéssel?*

– Ugye a kérdés eleve azt jelzi, mint-ha le lennénk maradva, az információ forradalom vívmányai előntöttek bennünket, a fiatalok jobban értik ezt a világot, stb. Akkor ezek szerint mégis van egy terület, amelyben aktívan információkat gyűjtenek, dolgoznak fel, függetlenül azok tartalmától és színvonalától. A kulcs itt nem a technikai tudáson van, hanem a technén,

vagyis az információszerzés és -feldolgozás gyakorlatán. A kérdés tehát nem az, hogy hogyan vegyük fel a versenyt, hanem hogyan építsünk körünk vívmányaira, s hogyan építsünk arra a fajta nyitottságra, amely a mai gyerekekben megvan az IKT-eszközök használatában. Ahogyan az osztályteremnek és a pedagógiai környezetnek alkalmazkodnia szükséges a benne tanuló közösséghez, a közösséget alkotó egyénekhez, úgy az információszerzést és feldolgozást segítő pedagógiai kontextusnak is rugalmasan lennie jó alkalmazkodnia az új szövegalkotási és információalkotási módokhoz, hiszen a kritikus gondolkodás, a stílusérzék, az interdiszciplináris megközelítések stb. játszi könnyedséggel tehetők a mai kor információfogyasztói számára fontos és életre szóló, mindennapi eszközökké – a mindennapi internethasználatban. Interneten most szimbolikusan ezt az egész új IKT-világot értem. Az egész világ ott van a telefonjukban, a kérdés tehát az, hogy segítünk-e nekik a tájékozódásban és az információfeldolgozásban. A szociális média óriási sikerei és visszasságai egyaránt azt jelzik, hogy – évszázadok ide vagy oda – még mindig a másik ember a legérdekesebb számunkra. Jó lenne, ha a másikkal való törődést, bánást az iskolában is tanulnák az emberek, s azt is, hogy hogyan lehet kritikusan, de konstruktívan részt venni a nagy közös információkonstruálásban.

– *Hogyan készíthetjük fel eredményesebben, hatékonyabban és méltányosabban a fiatalokat nemcsak a szakmai, hanem az emberi, állampolgári kompetenciák szempontjából?*

– A hatékonyság, eredményesség és méltányosság szempontjai együtt vezetnek minőségi oktatáshoz, ezt bizonyítják az elmúlt évtizedek kutatásai itt, Európában, de a tengerentúlon is.

Azok az oktatási rendszerek tudnak magasabb minőségű oktatást biztosítani, ahol például a rendszer inkluzivitása is nagyobb, például nem szelektív a rendszer. Magyarországon működik az egyik legszelektívebb rendszer, minden városban mindenki tudja, melyik iskola az elit, melyik a „gyűjtő”. Az ilyen rendszerek fenntartásában elsősorban az elit hiszi magát érdekeltnek, hiszen alapvetően az elit iskolában a társadalmi érdekérvényesítés terén előnyösebb háttérű családok

gyermekei járnak ezekbe az intézményekbe. Ez azonban számukra is egy kettős csapda: egyrészt az elit iskolák színvonala sem éri el a nem szelektív rendszerekben jól tanuló diákok színvonalát, vagyis saját gyerekeik nemzetközi összehasonlításban versenyhát-

• **Dr. Arató Ferenc:** „a pedagógust a diák avatja tanárrá”.

rányban vannak, másrészt a szelekciós mechanizmus következtében újratermelődik egy iskolázatlan, szegény réteg, amelynek szociális ellátása egy idő után komoly kihívásokkal szembe-síti a társadalmat. Az első lépés tehát a közoktatási rendszer deszegregálása, a szelekciós mechanizmusok megszüntetése. Magyarországon három olyan város is volt az elmúlt tíz évben, amely a városi közoktatási rendszer teljes deszegregációját hajtotta végre. Az első dolog, amivel szembesültek, hogy minden egyes szülő számára egy sokkal szélesebb kínálati palettát tudtak nyújtani (a testnevelés tagozattól a művészeti nevelésen át a matematika tagozatig stb.) az osztály kiválasztásához. A másik, hogy a kompetenciaeredmények már egy-két év után jelentkeztek, de nemcsak az integrált gyermekeknél, hanem az előnyösebb helyzetűeknél is.

Az interjú következő lapszámunkban folytatódik.

OSZVÁTH JUDIT

Neveléstudományi konferencia, 2015. április 24–26.

A pedagógusképzés 21. századi perspektívái

A rendezvény alapvető célja, hogy a résztvevők megismerhessék egymás kutatási eredményeit, megvitathassák az aktuális kérdéseket, a jövő kihívásait. A témák megismerését plenáris és szekcióülések, valamint workshopok keretében kínáljuk az érdeklődők számára.

Célcsoport: magyar nyelvterületen működő/kutató óvodapedagógusok, tanítók, tanárok, gyógypedagógusok, intézményvezetők, felsőoktatásban dolgozók, egyetemi, magiszteri és PhD-hallgatók.

A konferenciára előadással vagy résztvevőként lehet jelentkezni. A szekciókat a jelentkezések alapján tematikusan alakítjuk ki. Az előadások időtartama 20 perc, a konferencia nyelve magyar vagy angol. Az előadásokat nyomtatott, ISBN-nel ellátott utókiadványban vagy CD-n jelentetjük meg. A konferencia előadásai az EBSCO adatbázisban jegyzettek.

A konferencia részvételi díja: 120 RON (27 EUR). A részvételi díj tartalmazza a regisztrációs csomagot, a konferenciakötet (vagy CD) kiadási költségeit, a szünetekben a kávé és az állófogadás költségeit. A regisztráció akkor végérvényes, amikor a részvételi díj összegét a DOCEO Egyesület számlájára beküldte (legkésőbb: 2015. április 10.).

Előadással jelentkezni magyar vagy angol nyelvű összefoglaló beküldésével lehet (terjedelme legfeljebb 1700 leütés). Az összefoglalónak tartalmaznia kell a kutatás céljait, kérdéseit, az alkalmazott módszereket és a kutatás legfontosabb eredményeit. A beküldött összefoglalók szakmai elbírálásra kerülnek. Az előadás elfogadására vonatkozó döntést a tudományos programbizottság március 15-éig hozza meg.

Előadással jelentkezés határideje: 2015. március 1.

Résztvevőként jelentkezés határideje: 2015. április 10.

A regisztrációs díj kifizetési határideje: 2015. április 10.

Jelentkezni a konferencia honlapján lehet. Ugyanitt nyújtunk további részletes tájékoztatást a konferencia programjáról, helyszínéről és a szálláslehetőségekről is.

A konferencia honlapja:

<https://sites.google.com/site/konfpedagoguskepzes2015>

Kapcsolattartó személy: dr. Kálmán Ungvári Kinga, e-mail: kungvari@yahoo.com

Kérjük, hogy a konferencián való részvétel lehetőségéről értesítse kollégáit, szakmai környezetét.

DR. DEMÉNY PIROSKA
a Pedagógia és Alkalmazott Didaktika Intézet igazgatója,
a konferencia elnöke

Yuppi 2015

Micsoda??? Csoda!!!

A Yuppi Tábor egy élményterápiás tábor daganatos és cukorbeteg gyerekek számára. A tábor alatt a gyerekek olyan programokon vesznek részt, amelyek során felfedezhetik a bennük rejlő erőt, kitartást. A tevékenységek közben észrevétlenül átléphetik saját határaikat, és ebben segíthetsz önkéntesként nekik. Társukká válsz ezen az úton, miközben te is utazó leszel. Emellett egy sokszínű, vidám manócsapat tagja lehetsz.

Mi a manó, avagy kik jelentkezhetnek?

20 évet betöltött önkéntesek jelentkezését várjuk a következő szerepkörökre:

*DokiManó*nak orvosok, asszisztensek és dietetikus jelentkezését várjuk, akik kipróbálnák az egészségügyet fehér köpeny nélkül is.

A *HáziManók* a mindennapok apró-cseprő dolgait irányítják, egész nap a gyerekekkel vannak, lelkesítik őket.

*MenőManó*ként olyan programokat tarthatsz mint fotózás, íjászat, lovaglás, zene, színjátszás, kézműves foglalkozás, evezés/horgászat, magaskötélpálya/falmászás, és tábori beszerzőként segíthetsz a programok működéséhez szükséges beszerzésben.

Mikor? Hol?

Az idén három táborban is önkénteskedhetsz:

- június 25–július 5.: diabéteszes kamasz turnus (13-17 évesek)
- július 23–augusztus 2.: diabéteszes kölyök turnus (7-12 évesek)
- augusztus 20–30.: onkológiai kamasz turnus (13-17 évesek)

A tábornak a mezősályi Andrei Provita Camping (<http://www.aprovita.ro>) ad otthont.

A táborban magyar és román anyanyelvű gyerekek is vannak, ezért előny a román nyelvtudás, de nem kizáró jellegű követelmény! Összerázó hétvégét szervezünk az önkénteseknek VigEnd néven május 8–10. között Mezősályin. Remek alkalom az ismerkedésre, és kötelező is azoknak, akik szeretnének részt venni valamelyik táborunkban.

Ha szeretnél önkénteskedni, látogass el a <http://yuppicamp.ro/hu/jelentkezz> weboldalra, kövesd a leírt lépéseket, és jelentkezz március 8-áig. A határidő lejártával mindenkit e-mailben értesítünk a fejleményekről.

Bővebben www.yuppicamp.ro-n olvashatsz a táborról, böngészheted a Facebook-oldalunkat www.facebook.com/YuppiTabor, vagy kérdezhetsz minket is volunteer@yuppicamp.ro e-mail címen! Várjuk jelentkezésed!

Felmérés a Magyar Közoktatásról

A Magyar Közoktatás – Romániai Magyar Oktatási Figyelő decemberben és januárban online felmérést végzett a romániai magyar pedagógusok körében. A szerkesztők a felmérést azzal a céllal indították, hogy a havilapot a jövőben hangsúlyosabban olvasói szolgálatába állítsák. A kérdőívre több mint ötszáz óvodapedagógus, tanító és tanár válaszolt a következő megyei eloszlásban: Arad 4%, Beszterce-Naszód 2%, Bihar 15%, Brassó 4%, Fehér 3%, Hargita 18%, Kolozs 8%, Kovászna 7%, Maros 24%, Szatmár 7%, Szilággy 8%. A válaszadók 98 százaléka szerint van szükség romániai magyar közoktatással foglalkozó folyóíratra, de a lapot csak 11 százalékuk olvassa rendszeresen, további 54 százalék néha olvassa, 35 százalékuk pedig nem vagy csak talán hallott a Magyar Közoktatásról. A felmérésben részt vevő pedagógusok 7 százaléka évente, fele havonta és 42 százaléka naponta olvas pedagógiai, oktatással foglalkozó szakirodalmat, mintegy tizedük csak az internetről szerez információkat, és majdnem felük szakfolyóiratokból, szakkönyvekből és az internetről is tájékozódik. A felmérés szerint a pedagógusok tizede nem adna teret a diákok véleményének egy közoktatási folyóiratban, negyedük viszont nagyon fontosnak tartja ezt. A válaszadók mintegy fele több szakmai cikket olvasna a lapban, másik fele pedig az oldottabb hangnemű írásokat részesíti előnyben. A felmérés hitelességét a minta nagysága és területi szórása szavatolja. A Magyar Közoktatás szerkesztői és a lap megjelenését lehetővé tevő Communitas Alapítvány továbbra is számít a pedagógusok érdeklődésére. A válaszadók közül ötven éves előfizetést nyertek: Badar Annamária a Bihar megyei Érsemjénről, Zab Tímea Krasznaszentmártonról, Sárosi Tibor Túrterebesről, Tóth Cecília Sárközújlaokról (Szatmár megye) és Bedő Rita a Kovászna megyei Középpajtáról.

Keresztély Irma: nem tartható fenn a fejkvóta-rendszer

Nem tartható fenn a fejkvóta-alapú finanszírozás a hazai oktatási rendszerben – véli Keresztély Irma Kovászna megyei főtanfelügyelő. A szakember a sajtónak úgy nyilatkozott, hogy Mihai Sorin Cîmpeanu oktatási miniszterrel is ismertette álláspontját, ez azonban nem talált kedvező fogadtatásra.

Rámutatott, az Európai Unióban már lemondtak az oktatási rendszer fejkvóta-alapú támogatásáról, hiszen Európában egyre csökken a fiatalok száma, így ez a módszer már nem elegendő a tanügyi rendszer fenntartására. A főtanfelügyelő szerint Kovászna megyében az elmúlt években sem volt elegendő az ily módon kiszámolt támogatás, többszöri költségvetés-kiegészítésre volt szükség ahhoz, hogy fedezni tudják a pedagógusok bérét. A diáklétszám alapján erre az évre 93 millió lej lenne a beralap, ezt azonban már indulásból 104 millió lejre növelte az oktatási minisztérium, de így is csupán tizenegy hónapra elég, decemberben újabb pótlásra lesz szükség, ismertette a gazdasági helyzetet a főtanfelügyelő. Mint kifejtette, Kovászna megyében az elmúlt öt évben 2855 fővel csökkent a közoktatásban részt vevő diákok száma, az elmúlt tanévhez képest ezer diákkal van kevesebb, ami 114 osztályt tesz ki, sorolta a számadatokat a főtanfelügyelő. Mint mondta, miközben az oktatási tárca folyamatosan a diáklétszámhoz viszonyít, a csökkenés kisebb létszámú osztályokat eredményez, ezekhez azonban ugyanannyi pedagógusra van szükség. Emlékeztetett, hogy az elmúlt tanévben 197 tanügyi állás megszüntetésére kaptak utasítást, de negyvenet nem tudtak felszámolni. „Jeleztem a minisztériumban, hogy további összevonásra nincs lehetőségünk, csontig hatolt a kés” – jelentette ki Keresztély Irma. A főtanfelügyelő szerint a jelenlegi finanszírozási rendszer képtelenségét bizonyítja, hogy a legnagyobb létszámú iskolákban sem elég a fejkvóta alapján kiszámolt pénz. Bár ezekben a tanintézetekben sok a diák, magasan képzett pedagógusok tanítanak, így a fizetésük is nagyobb.

Magyari Tivadar: veszélyben a magyar osztályok

Az RMDSZ mindent megtesz azért, hogy a tanügyi törvényt alkalmazzák, és ne szüntethessenek meg jogtalanul magyar osztályokat – jelentette ki január végén Magyari Tivadar, a szövetség oktatásiügyi főtárhelyettese annak kapcsán, hogy az elmúlt időszakban egyes megyék tanfelügyelőségein súlyos magyarellenessé visszaélési kísérleteket észleltek a 2015–2016-os tanév beiskolázási terve kapcsán. Magyari Tivadar elmondta, olyan esetekkel szembesültek, ahol magyar osztályokat próbáltak

meg összevonni vagy megszüntetni gazdasági okokból, a minisztérium által előre jelzett szűk pénzkeretre hivatkozva, holott az adott településeken nem csökkent a magyar gyermekek létszáma. A főtárhelyettes rámutatott: a magyar nyelvű oktatásban a sajátos, létszám alatti osztályok indítása kapcsán a törvény az oktatási minisztériumot, illetve a kisebbségi államtitkárságot nevezi meg döntéshozóként, így a tanfelügyelőségek illetéktelenül akarnak beleszólni ebbe. „A helyi oktatási felelősökkel és területi szervezeteink képviselőivel együtt azon dolgozunk, hogy megfelezzük a jogtalanul megnyírbált magyar osztályok elleni hadjáratot. Tudatosítanunk kell mindenkiben, a tanügyi törvény értelmében a kisebbségi államtitkárság dönthet ezeknek az osztályoknak a sorsáról. Harcolnunk kell azért, hogy betartsák mindenütt a tanügyi törvénybe foglaltakat, és továbbra is működhesse a kis létszámú magyar osztályaink” – hangsúlyozta a főtárhelyettes.

Erősödő szakoktatás Kovászna megyében

A szakoktatás erősödését irányozza elő a 2015–2016-os tanévre szóló beiskolázási terv Kovászna megyében. Keresztély Irma főtanfelügyelő elmondta, a következő tanévben 72 osztályt terveznek indítani nappali tagozaton, ennek csupán 43 százaléka gimnáziumi osztály, míg 57 százalék szakmunkásképző és szakközépiskola. A főtanfelügyelő szerint a beiskolázási számok véglegesítését számos tanulmány előzte meg, többek között a nyolcadikos diákok igényeit is felmérték. Kiderült, hogy miközben az elméleti oktatás iránt nem változott az érdeklődés, a fiatalok több mint fele folytatná gimnáziumban a tanulmányait, a szakmunkásképző újraindításával a szakközépiskolák iránt csökkent az igény. A diákok inkább a hároméves szakmunkásképző mellett döntenek, ahol a gyakorlati oktatáson van a hangsúly, miközben a szakközépiskolákban nem kielégítő a szakmai oktatás, ráadásul a tapasztalat szerint az érettségi oklevelet is kevés eséllyel tudják megszerezni. Keresztély Irma hangsúlyozta, hogy csak a beiskolázási tervben mozdult el az arány a szakoktatás javára, még nem biztos, hogy a tervezett osztályok létre is jönnek. Elmondta, a beiskolázási tervben több mint 2000 gyerekkel számoltak, azonban tavaly novemberben csupán

1770 nyolcadikost számoltak, ugyanis a szeptemberben beiratkozott diákoknak mintegy 7 százaléka abbahagyta tanulmányait.

Elkészült a beiskolázási terv Hargita megyében is

Több osztályt tervez a jelenleginél a 2015–2016-os tanévben a Hargita megyei tanfelügyelőség, derül ki a beiskolázási tervből. Az óvodai csoportok száma változatlan marad, jövőre is 125 csoporttal számolnak annak ellenére, hogy a statisztikák szerint csökken a kisgyerekek száma. A következő tanévben várhatóan 10 200 gyermek jár majd óvodába. Az elemi osztályok száma kettővel csökken, 880 osztály indítását tervezik, összesen 16 428 gyermekre számítanak. A felső tagozaton kettővel bővül az osztályok száma, 651 osztálylyal és 12 992 gyermekkel számolnak. A jelenleginél több szakiskolai osztály indítását tervezik kilencedik osztálytól: 27 osztályt indítanak 750 gyerekkel, míg a középiskolai kilencedik osztályok száma kettővel csökkenne. A középiskolai oktatásban szinte azonos az elméleti és a szakközép-iskolai osztályok száma, előbbi a helyek 42,78 százalékát, utóbbi 41,11 százalékát teszi ki. A tervezett kilencedik osztályok 16 százaléka művészeti, illetve teológiai osztály lesz.

Tizenhétivel több szakosztály Szatmárban

Jelentősen nő a következő tanévtől a hároméves szakmunkásképző osztályok száma Szatmár megyében. A tanfelügyelőség adatai szerint a tavalyi szakközépiskolákban indult 57 osztály helyett idén szeptemberben 67 osztály kezd. Ezen belül jelentősen megnőtt a szakmunkásképzők aránya a négyéves gimnáziumi osztályokhoz képest: míg 2014 őszén 36 kilencedikes gimnáziumi és 21 szakmunkásképző kezdett, idén 28 négyéves gimnáziumi és 39 hároméves munkásképző indul. Claudiu Mondici főtanfelügyelő elmondta, a változás jelentős lépés ahhoz, hogy a középiskolai oktatás megfeleljen a munkaerő-piaci követelményeknek, és azon reményének adott hangot, hogy a diákok jelentős hányada olyan szakmát tanul majd, amellyel azonnal el tud helyezkedni. Eugeniu Avram kormány megbízott kifejtette: a szakoktatás terén elért eredmények mögött kemény munka áll, hisz számos egyeztetés előzte meg a munkáltatók, tanintézetek és

tanfelügyelőség között. A tanfelügyelőséghez decemberben 178 javaslat futott be a cégektől, és 114 vállalkozás már megkötötte a jövőre vonatkozó együttműködési szerződést a szakiskolákkal. A beiskolázási terv kidolgozása során a nyolcadikosok körében végzett felmérés eredményeit is figyelembe vették: a megkérdezett 900 diák többsége, körülbelül 500 úgy nyilatkozott, hogy a négyéves gimnáziumi osztály helyett a szakmunkásképzőt választja.

Ismét tartozik a minisztérium az ingázóknak

Idén sem fizette ki az oktatási minisztérium teljes egészében az ingázó háromszéki diákoknak járó tavalyi támogatást. Keresztély Irma Kovászna megyei főtanfelügyelő szerint a szaktárca még 180 ezer lej átutalásával adós, az összeget a 2013–2014-es tanévben kellett volna kifizetnie. Elmondta, bár a támogatás kritériumait szabályozó, 2013-ban elfogadott új törvény megszabta a finanszírozás felső értékét, kiderült, hogy a kiutalt összeg nem minden esetben fedezte a diákbérlet költségeit. A szállítók arra hivatkoznak, hogy a támogatásra kiutalt pénzből nem tudják karbantartani a járműveket, az sokszor az üzemanyagra sem elég, ezért pótlékot kérnek a szülőktől. Keresztély Irma elmondta, több szülő jelezte, hogy az állami támogatáson túl is fizetniük kell a bérletért, ám a tanfelügyelőség nem szabályozhatja a szállítócégek üzletpolitikáját. Az oktatási minisztérium egyébként azért döntött úgy, hogy rögzíti a támogatás felső értékét, mert kistérségenként nagy különbségek voltak a bérletárak között, a közszállítási társaságok helyenként megengedhetetlenül magas árakat szabtak. Olyan eset is előfordult, hogy a diákbérlet drágább volt, mint a teljes árú utazás, a vállalat indoklása szerint azért, mert a diákoknak az állam fizeti az ingázást. A magas díjszabás miatt sok helyen a szülők ösztöfognak, és közösen viszik gyerekeiket iskolába, hogy ne kelljen pluszpénzt fizetniük az ingázásért. Az előző tanévben a háromszéki diákszervezetek több alkalommal is utcára vonultak, így követelve a szaktárcától az ingázási támogatás kifizetését. A háromszéki tüntetőkhöz más megyék diákszervezetei is csatlakoztak.

Szülőföldön magyarul: utalták a támogatást

Több mint 99 százalékban utalta át a támogatást a nyertes pályázóknak a

Szülőföldön magyarul program tavalyi kiírása keretében az OTP Románia Bank. Elsőként azoknak a magyarul tanuló gyermekeknek a szülei kapták meg a magyar kormány által biztosított nevelési, oktatási, valamint tankönyv- és taneszköz-vásárlási támogatást, akik már az előző években is részt vettek a programban. Az első ízben pályázók, illetve az egyetemi hallgatók számára januárban utalták a pénzt. A támogatást folyósító OTP Románia Bank szerint a tavalyi kiírás keretében lezárták a kifizetéseket, és a jogosultak 99,17 százaléka számára átutalták a pénzt. A bank február elején közölt adatai szerint a 106 731 jogosult közül 105 340 személynek átutalták a pénzt, összesen 36 208 850 lej értékben. A nevelési, oktatási, valamint tankönyv- és taneszköz-támogatásra 104 970 személy volt jogosult, közülük 103 870 személynek fizették ki a támogatást, összesen 153 830 gyermek részére. Az egyetemi hallgatók közül 1761 volt jogosult a támogatásra, 1470 személynek ki is fizették ezt, összesen 58 800 lej értékben. Demeter Attila, az OTP Románia Bank illetékese elmondta, hogy azok a jogosultak, akiknek még nem utalták a támogatást, nem vették át a kártyájukat, vagy esetükben más gondok adódtak. Mint mondta, ezen személyek jegyzékét visszaküldik a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-hez, ahol eldöntik, hogy esetükbe mi történik a támogatással. A 2014–2015-ös tanévre szóló pályázati kiírást február elején hirdette meg a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.

Iskolafelújítást és kisbuszokat ígér a miniszter

Országszerte több mint 2500 iskola nem rendelkezik egészségügyi működési engedéllyel – derül ki az oktatási minisztérium adataiból. Mihai Sorin Câmpeanu tárcavezető szerint az említett tanintézetek problémáit orvosolandó az általa vezetett minisztérium szerződést kötött a fejlesztési tárcával az infrastruktúra fejlesztése céljából. „Múlt héten partnerséget kötöttünk a fejlesztési minisztériummal ezeknek az iskoláknak a felújítása és a diákok ingázása tárgyában. Márciusig országos szinten 465 kisbuszt osztunk ki, majd az újabb közbeszerzési eljárás kiírása után 2015 végéig újabb 1016 járművet szerzünk be” – nyilatkozta a miniszter.

P. M.